

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
GRUDZIEŃ 2017**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 351

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2017

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 351. W badaniu uczestniczyło 308 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	9
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE.....	10
	1) Produkcja	10
	2) Zamówienia	12
	3) Zamówienia eksportowe	14
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	16
	5) Ceny	18
	6) Zatrudnienie	20
	7) Sytuacja finansowa	22
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	24
III.	SUMMARY	26
IV.	KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE PRZETWÓRCZYM W 2017 ROKU.....	27

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. Po niespodziewanym wzroście w listopadzie wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w grudniu o 2,1 pkt. Obecnie wynosi 0,7 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 10 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 4,0 pkt i wynosi 0,3 pkt. Jest wyższa niż przed rokiem o 11,1 pkt. Dla sektora publicznego wartość wskaźnika zwiększyła się o 18,1 pkt do poziomu 6,5 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku 3,6 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowano w grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników oraz w grupie zatrudnienia ponad 500 pracowników. Wzrosty wartości wskaźnika koniunktury dla tych grup wyniosły, odpowiednio: 5,1 pkt oraz 22 pkt. Spadki wartości wskaźnika zanotowano dla przedsiębiorstw najmniejszych, zatrudniających do 50 pracowników (o 8,0 pkt), oraz firm zatrudniających od 251 do 500 pracowników (o 14,7 pkt). Najwyższą wartość, 12,6 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 pracowników, a najniższą, -14,7 pkt, dla przedsiębiorstw zatrudniających od 251 do 500 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych spadki wartości wskaźnika koniunktury odnotowano w grupach przedsiębiorstw produkujących półprodukty i nietrwałe dobra konsumpcyjne. Wyniosły one, odpowiednio: 4,3 i 2,3 pkt. W pozostałych grupach nastąpił wzrost wartości wskaźnika. W grupie przedsiębiorstw produkujących dobra konsumpcyjne trwałego użytku wyniósł on 4,5 pkt, a w grupie producentów dóbr inwestycyjnych 0,8 pkt. Najwyższą wartość, 8,5 pkt, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra inwestycyjne, a najniższą, -2,8 pkt, dla przedsiębiorstw produkujących trwałe dobra konsumpcyjne.

4. W przekroju regionalnym w tym badaniu poprawa koniunktury miała miejsce w siedmiu województwach: lubelskim, lubuskim, pomorskim, śląskim, świętokrzyskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim. Największa w województwach lubuskim i świętokrzyskim (wartości wskaźnika koniunktury zwiększyły się odpowiednio o: 23,6 i 13,3 pkt). W pozostałych grupach koniunktura pogorszyła się; najsilniej w województwach dolnośląskim i łódzkim. Najwyższą wartość, 29,6 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla województwa warmińsko-mazurskiego, a najniższą, -13,7 pkt, dla województw dolnośląskiego i zachodniopomorskiego.

5. Wyniki grudniowej edycji badania koniunktury przemysłowej są typowe dla tej pory roku. Spadki wartości głównych sald i wskaźnika koniunktury są skutkiem negatywnego oddziaływania czynników sezonowych. Skutki tego oddziaływania widoczne są zarówno w ocenach firm prywatnych jak i publicznych. Dotyczy to zwłaszcza sald odpowiedzi na pytania o wielkości produkcji oraz zamówień, zarówno ogółem jak i eksportowych. Przewidywania na najbliższe miesiące są jednak optymistyczne. Przedsiębiorstwa spodziewają się wraz z rozpoczęciem kolejnego roku przede wszystkim poprawy ich własnej sytuacji ekonomicznej. Z mniejszym optymizmem natomiast oceniają ogólną kondycję gospodarki polskiej.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmniejszyła się w skali miesiąca o 13,4 pkt. Wynosi obecnie 2,0 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 10,5 pkt. Spadek wartości salda zanotowano dla firm z obu sektorów własnościowych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek produkcji miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 25,7 pkt), a wzrost odnotowano tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 3,4 pkt). Przewidywany jest wzrost produkcji w najbliższych miesiącach.

7. W ciągu miesiąca wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień zmalała o 9,6 pkt. Wynosi -3,5 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 10,5 pkt. Spadek zamówień odnotowały firmy prywatne i publiczne. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zmniejszyła się o 20,2 pkt), a wzrost zanotowano jedynie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 4,5 pkt). Przedsiębiorstwa publiczne spodziewają się wzrostu zamówień w nadchodzących miesiącach. Firmy prywatne prognozują spadek zamówień.

8. Także saldo zamówień eksportowych w ciągu miesiąca zmniejszyło swoją wartość. Spadek wyniósł 6,2 pkt. O spadku zamówień eksportowych informują przedsiębiorstwa obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda wynosi -9,5 pkt i jest wyższa niż przed rokiem o 6,5 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wartości salda odnotowano w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda niższa o 24,4 pkt), a najmniejszy u producentów półproduktów (o 2,5 pkt). Przewidywany jest wzrost zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Poziom zapasów zwiększył się. W ciągu miesiąca wartość salda wzrosła o 1,0 punkt i wynosi obecnie -1,2 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 4,6 pkt. Największy wzrost zapasów miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zwiększyła się o 11,3 pkt), a największy spadek w produkcji półproduktów (o 0,8 pkt). Producenci spodziewają się wzrostu zapasów w zbliżających się miesiącach.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen wyrobów gotowych są odmienne – firmy prywatne informują o ich wzroście, podczas gdy publiczne odnotowały ich spadek. Obecna wartość salda, 6,7 pkt, jest wyższa od wartości sprzed miesiąca o 2,8 pkt, a zarazem wyższa od wartości sprzed roku o 6,7 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost cen miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wyższa o 33,3 pkt), a spadek odnotowano wyłącznie w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 10,7 pkt). Przewidywany jest dalszy, znaczny wzrost cen w nadchodzących miesiącach.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zwiększyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 0,7 pkt i wynosi 1,4 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,9 pkt. Wzrost wartości salda odnotowano tylko dla firm prywatnych. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wzrost wartości salda aż o 42 pkt), a spadek tylko w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 18,9 pkt). Prognozowany jest dalszy wzrost zatrudnienia w najbliższym okresie.

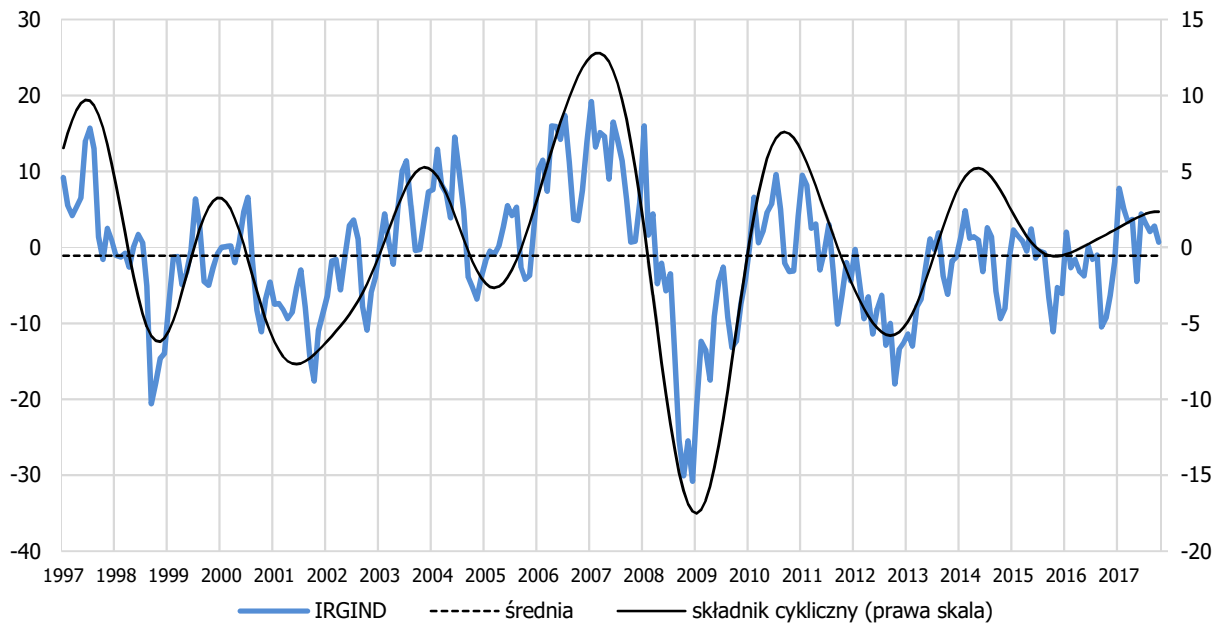
12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw nieznacznie poprawiła się. Saldo zwiększyło swoją wartość w ciągu miesiąca o 1,0 pkt i wynosi 1,6 pkt. W porównaniu z grudniem 2016 r. wartość salda jest wyższa o 11,8 pkt. Największa poprawa sytuacji finansowej miała miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła aż o 44,1 pkt), a największe pogorszenie w produkcji półproduktów (o 3,1 pkt). Ankietowani spodziewają się znacznego pogorszenia sytuacji finansowej ich przedsiębiorstw.

13. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o ogólną sytuację gospodarczą w kraju wzrosła o 5,6 pkt. Obecnie wynosi 13,2 pkt i jest aż o 38,6 pkt wyższa do wartości sprzed roku. Lepiej niż przed miesiącem stan gospodarki oceniają tylko firmy prywatne. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wartości salda miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się aż o 55,5 pkt), a spadek zanotowano tylko w produkcji półproduktów (o 1,4 pkt). Przewidywania na najbliższe miesiące są odmienne. Firmy prywatne

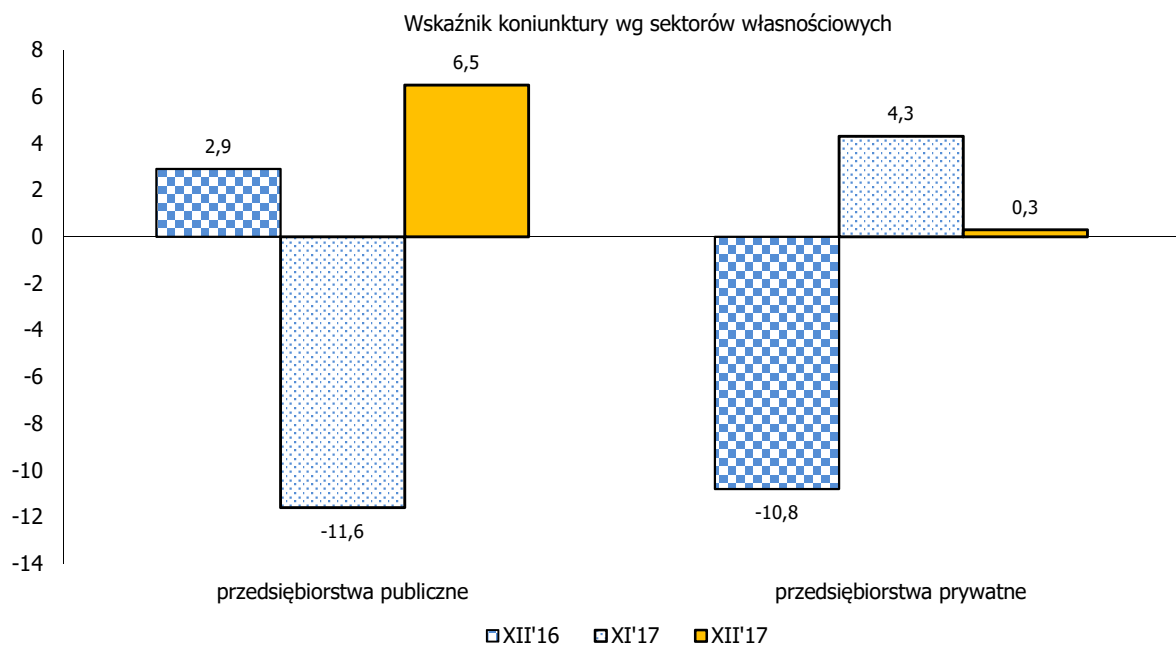
spodziewają się pogorszenia sytuacji ogólnogospodarczej w Polsce w najbliższych miesiącach; przedsiębiorstwa publiczne przewidują jej poprawę.

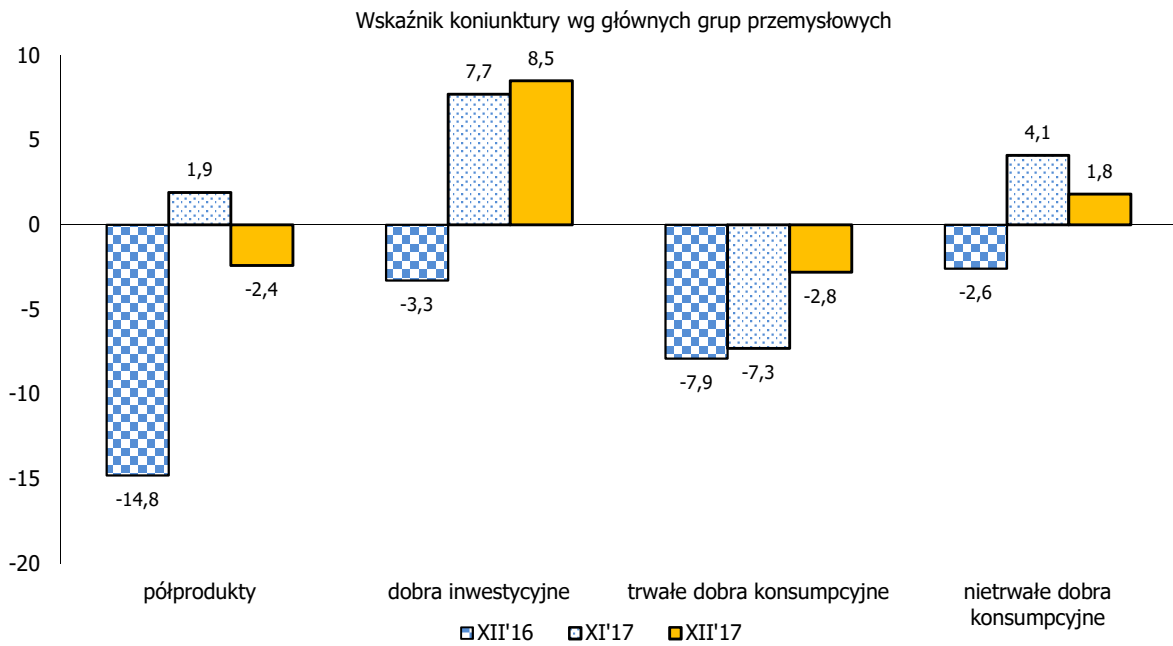
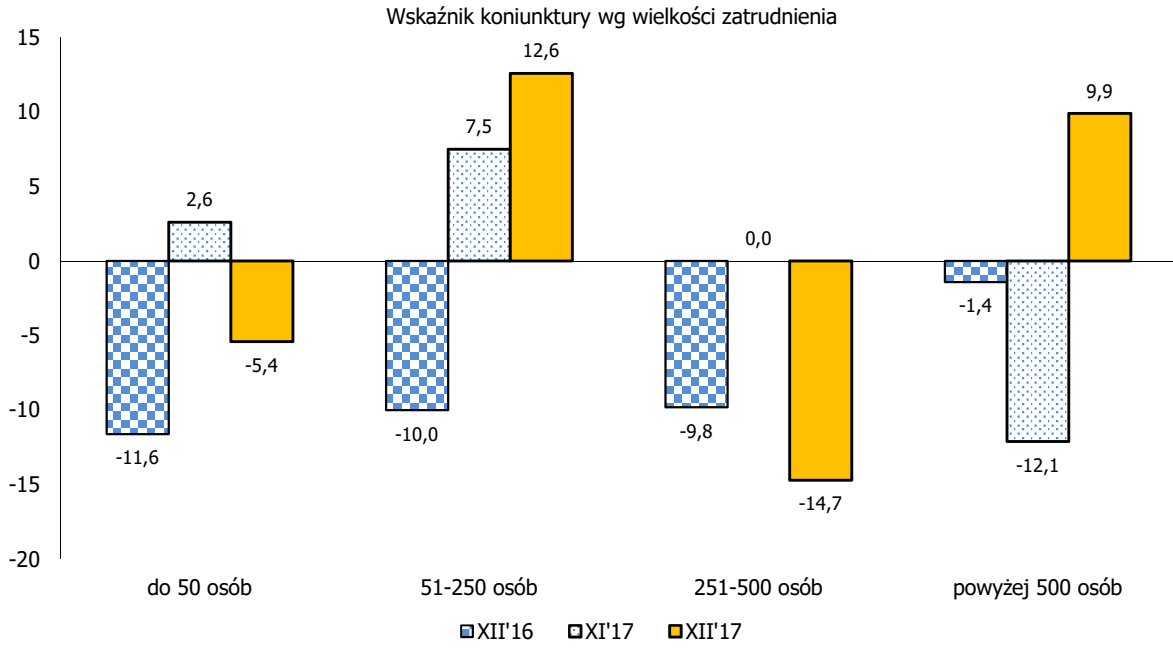
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

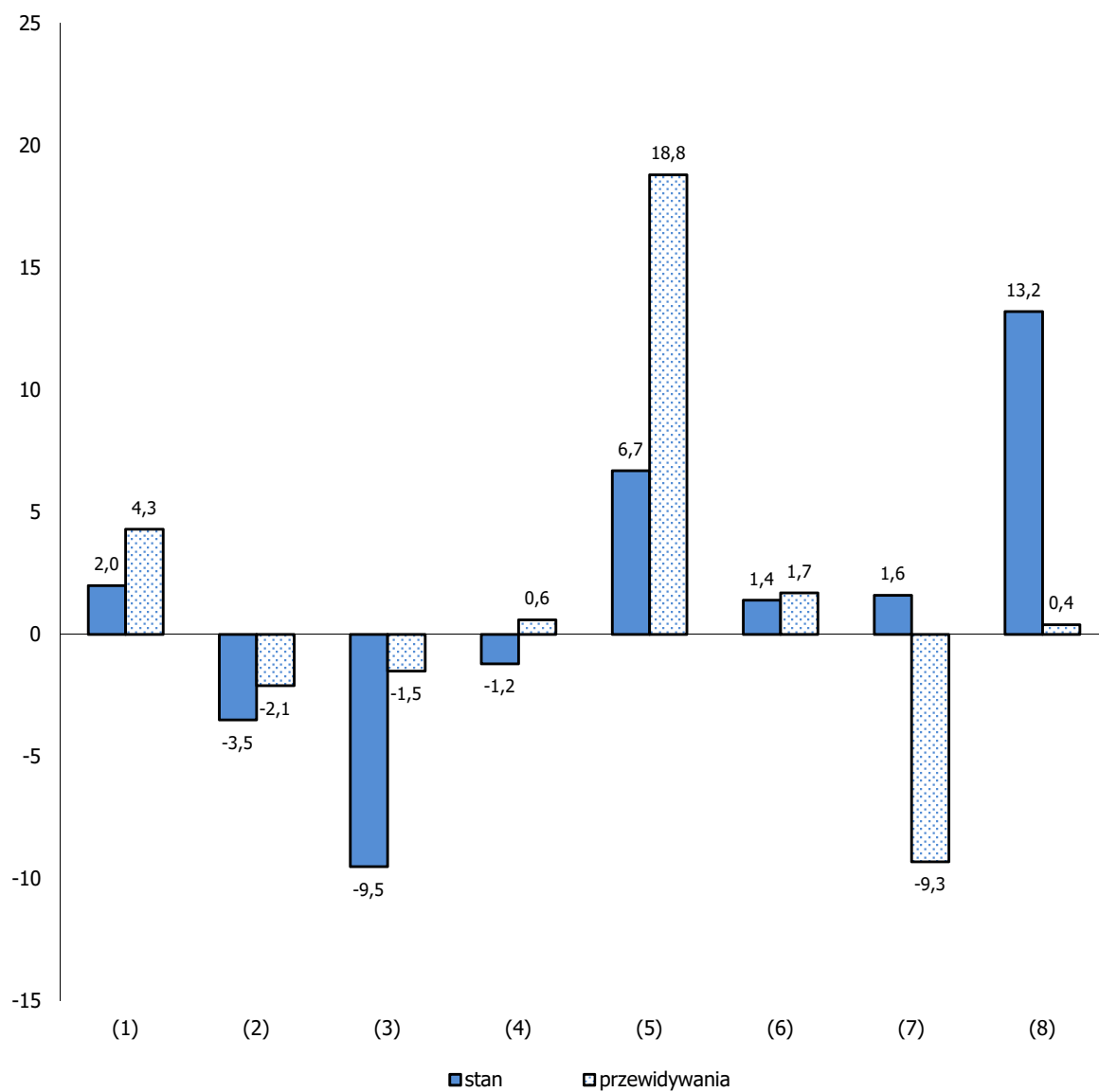

składowe salda	XII'16	VIII'17	IX'17	X'17	XI'17	XII'17
1. wielkość produkcji – przewidywania	-10,6	15,5	7,8	2,4	0,2	4,3
2. wielkość zamówień – stan	-14,0	-6,1	-1,4	2,0	6,1	-3,5
3. zapasy - stan	3,4	-3,9	-3,1	-1,9	-2,2	-1,2
wskaźnik koniunktury (IRGINd): $(1.+2.-3.)/3$	-9,3	4,4	3,2	2,1	2,8	0,7

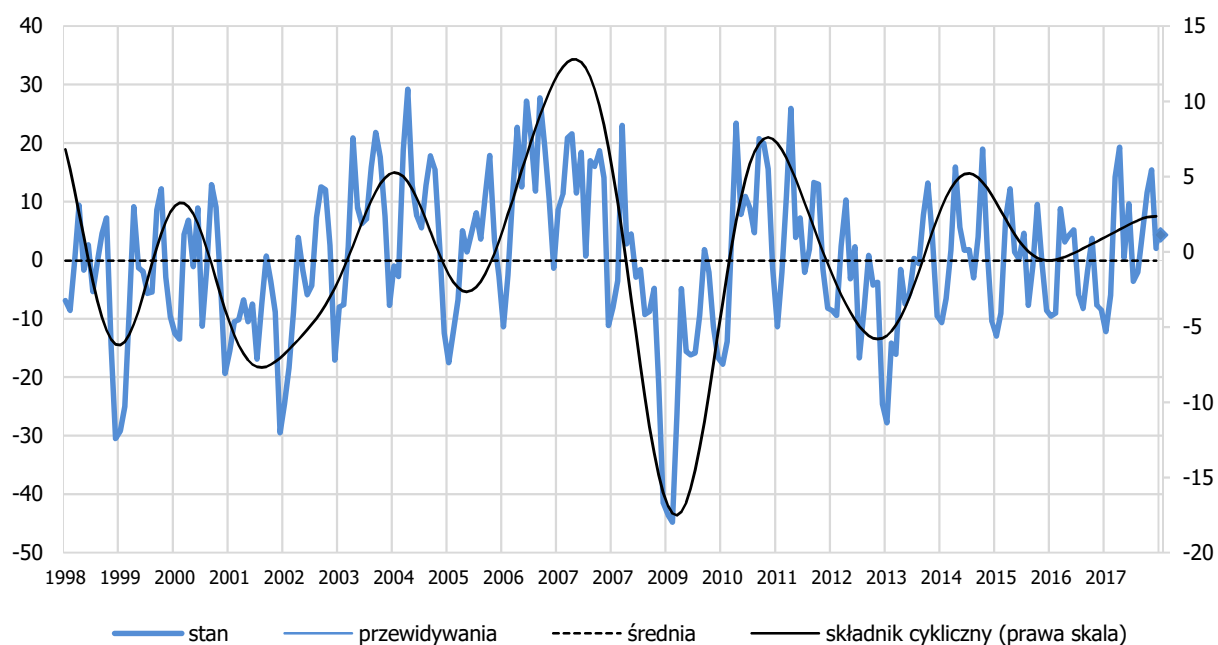
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

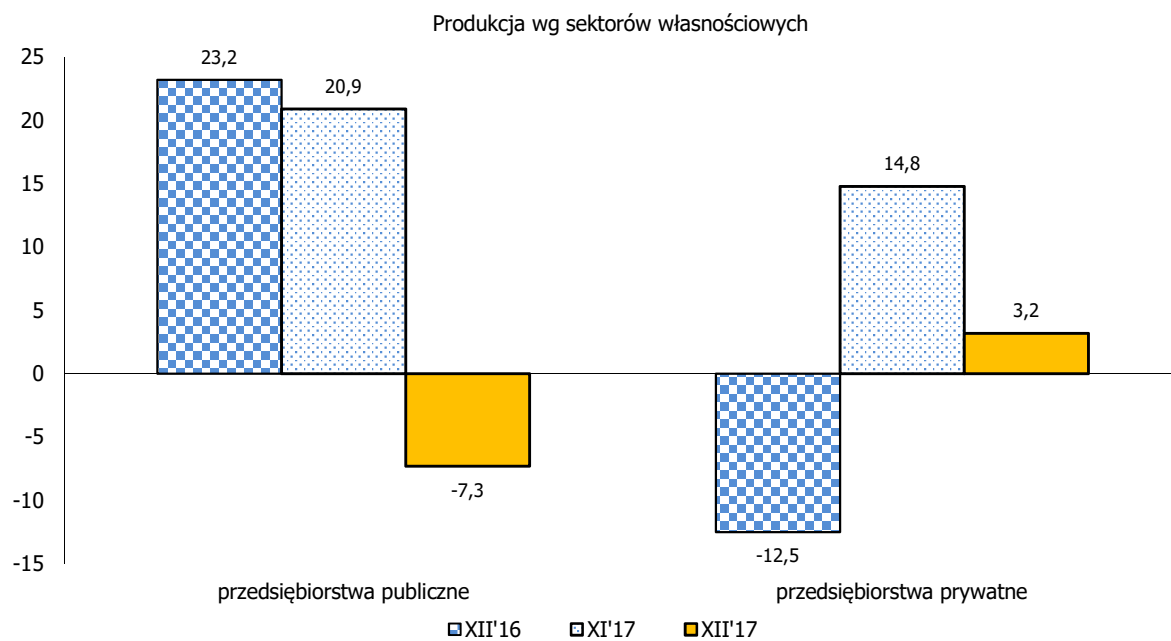
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej

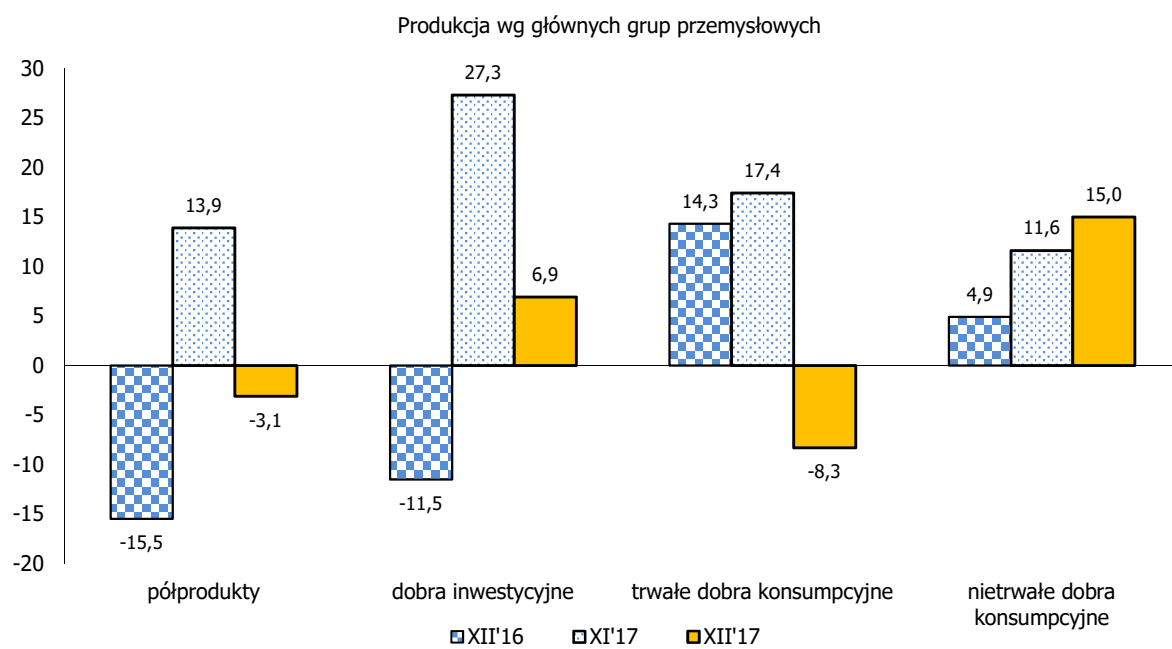
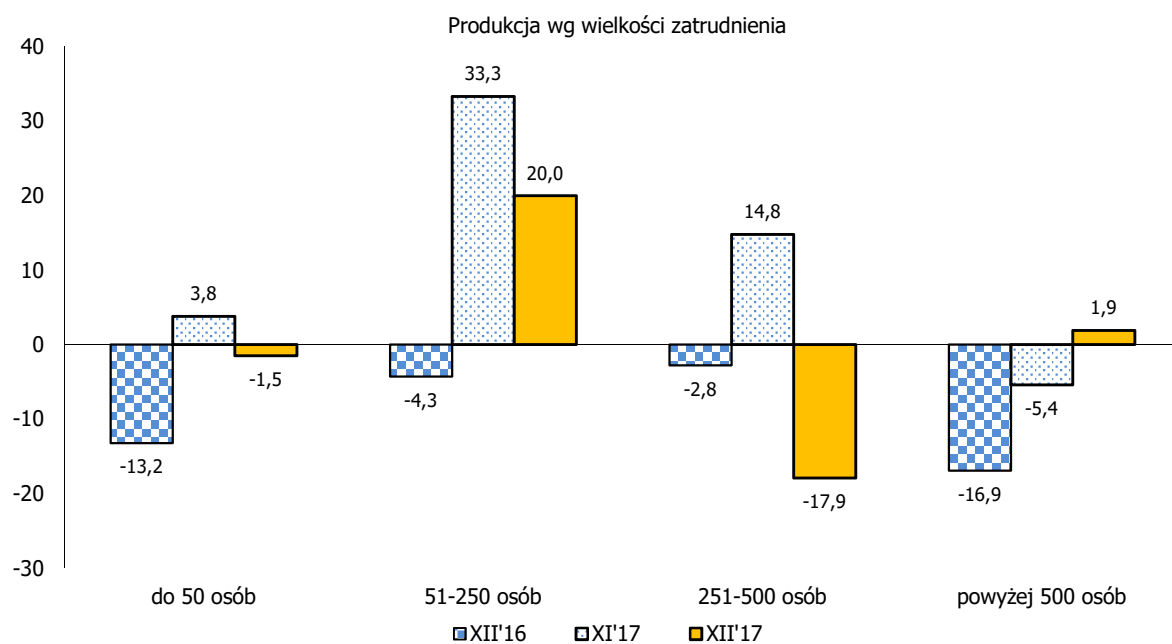
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

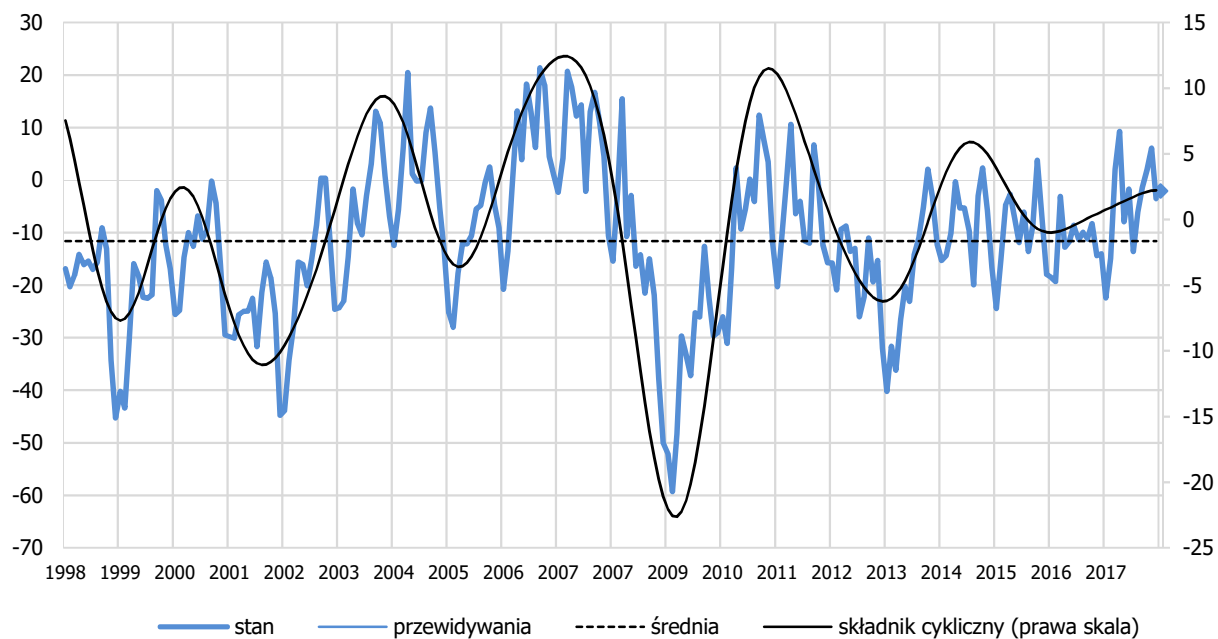

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	21,0	23,2	28,1	32,4	26,3	24,2
brak zmiany	49,4	58,1	55,4	50,7	49,4	55,9
spadek	29,5	18,8	16,5	17,0	24,3	19,9
saldo (1.-3.)	-8,5	4,4	11,6	15,4	2,0	4,3

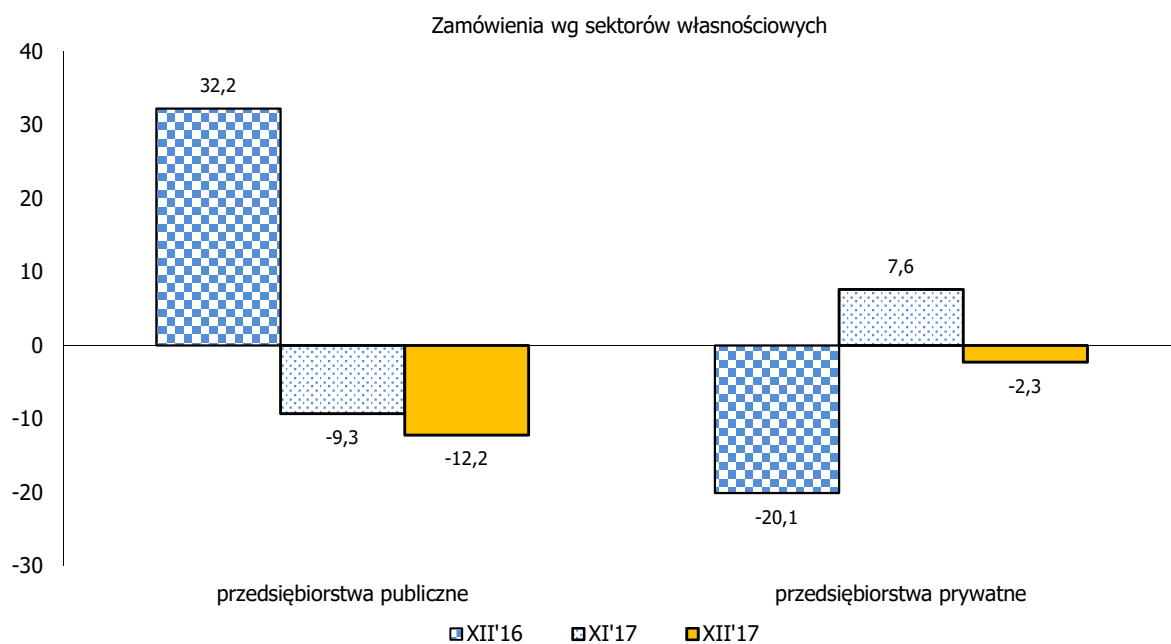

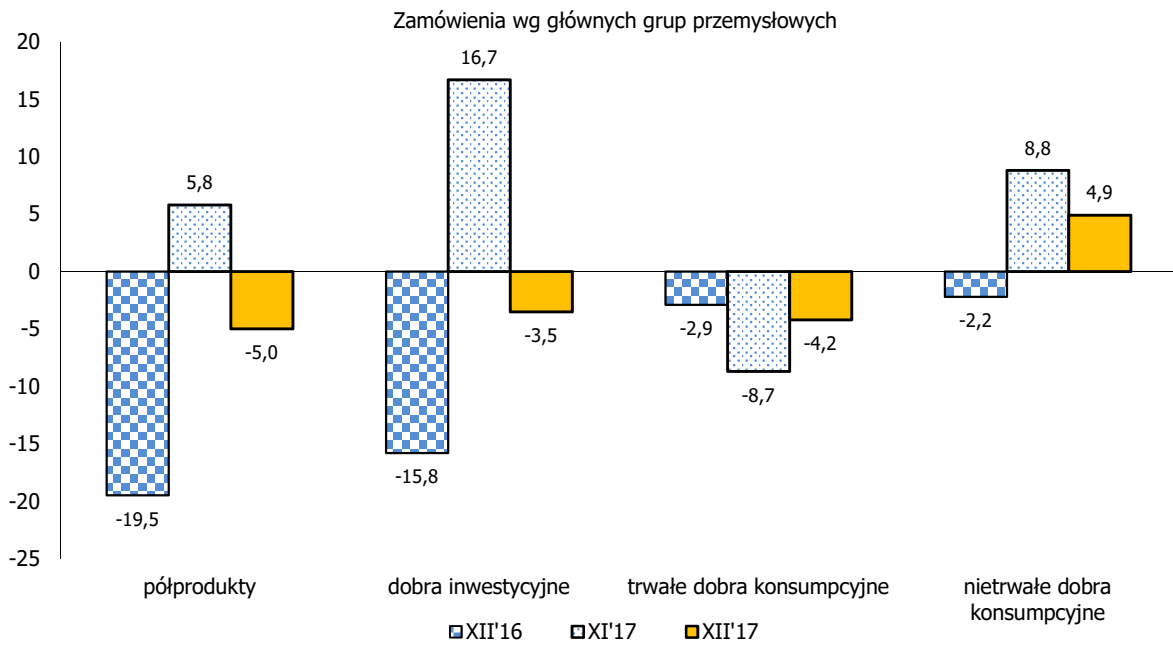
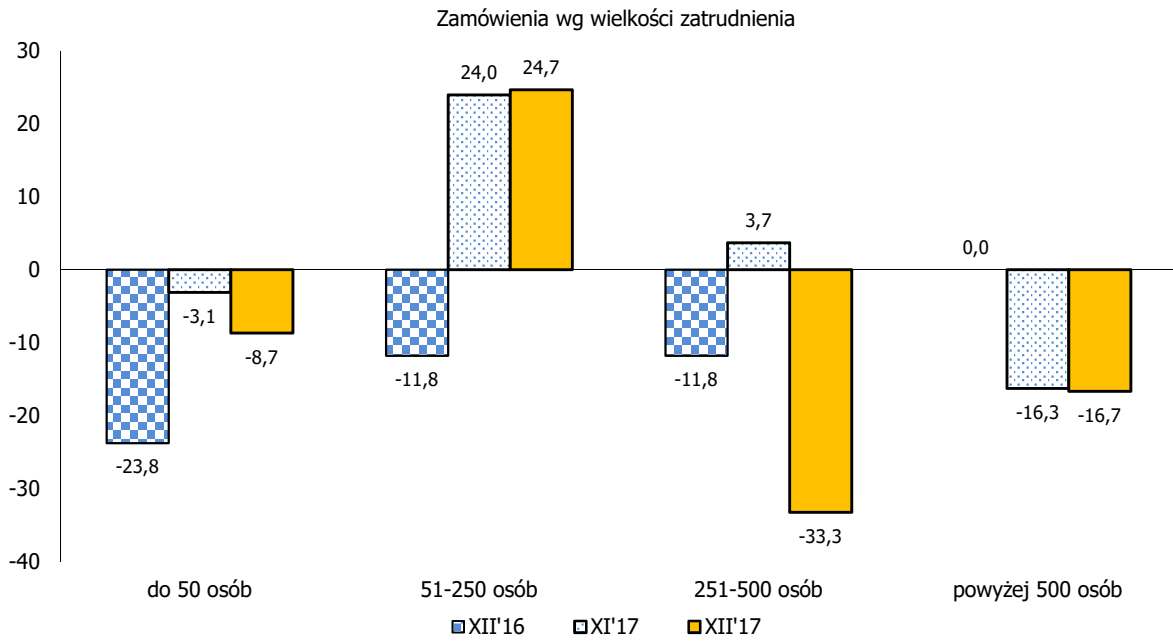

2) Zamówienia ogółem

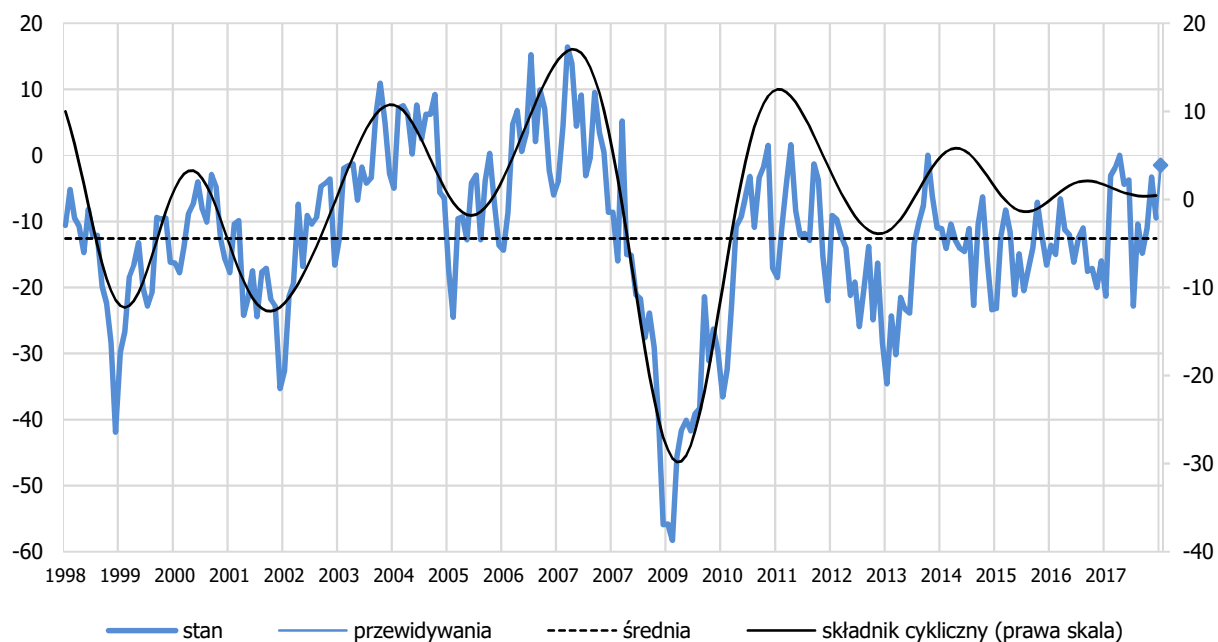

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	20,7	21,9	21,0	26,0	24,1	20,2
brak zmiany	44,6	54,8	60,1	54,1	48,2	57,9
spadek	34,7	23,3	19,0	19,9	27,6	22,1
saldo (1.-3.)	-14,0	-1,4	2,0	6,1	-3,5	-2,1

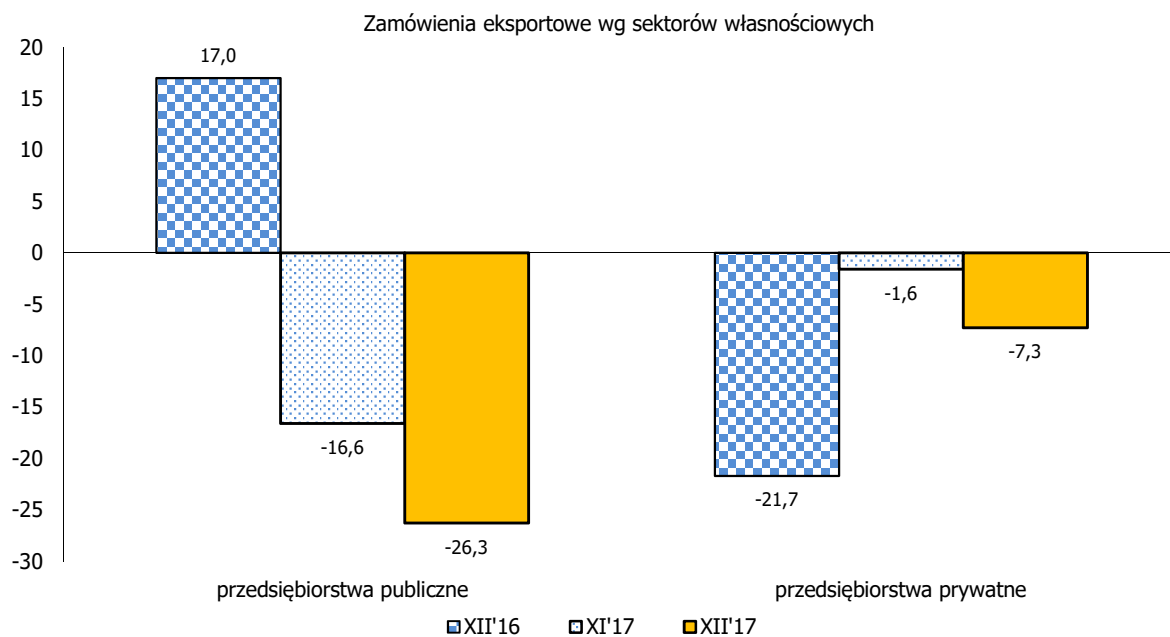

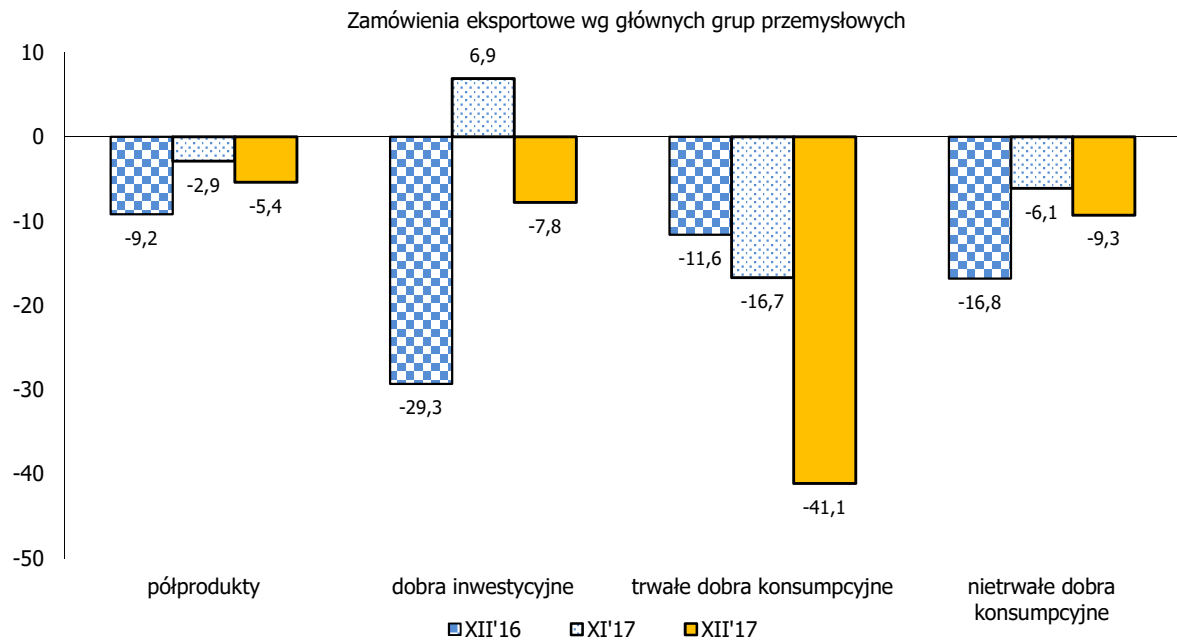
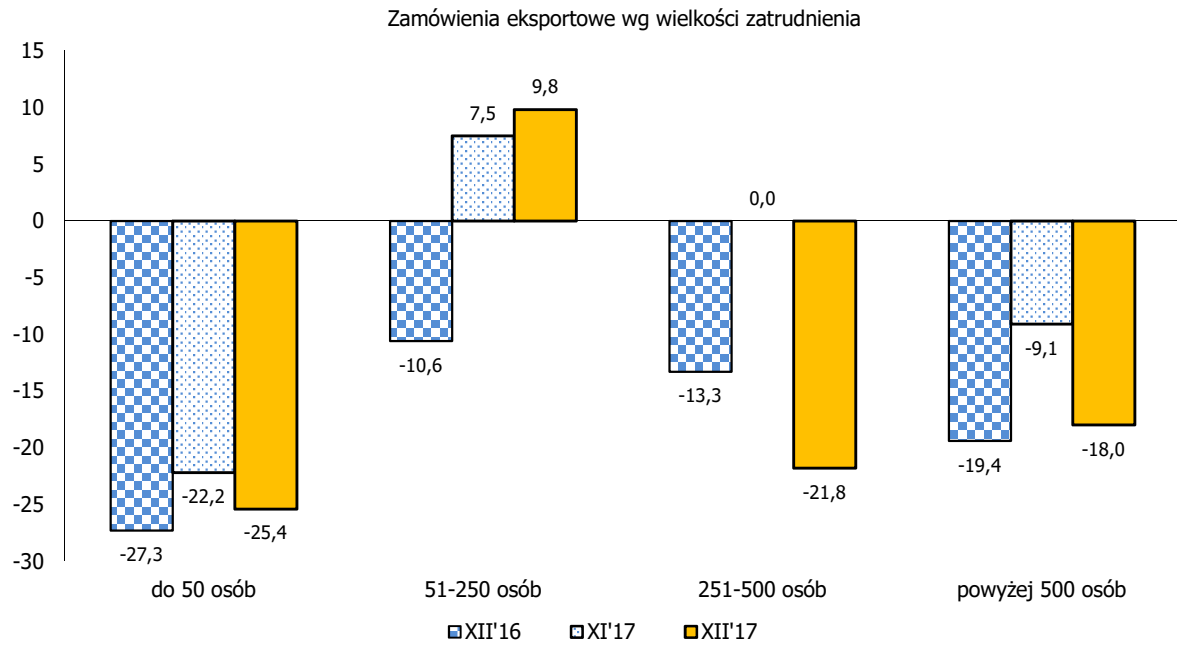

3) Zamówienia eksportowe

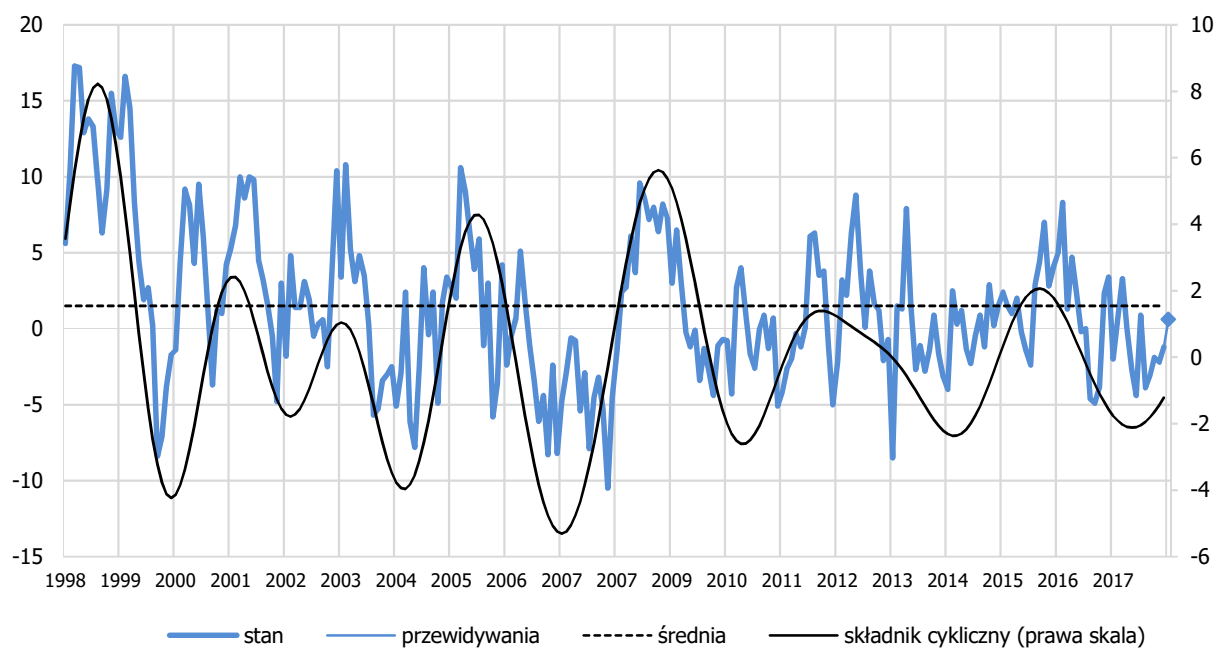

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	14,6	13,1	13,1	17,8	20,0	18,6
brak zmiany	54,9	59,1	62,8	61,1	50,5	61,3
spadek	30,6	27,9	24,1	21,1	29,5	20,1
nie dotyczy	30,8	30,1	32,2	32,6	33,0	32,2
saldo (1.-3.)	-16,0	-14,8	-11,0	-3,3	-9,5	-1,5

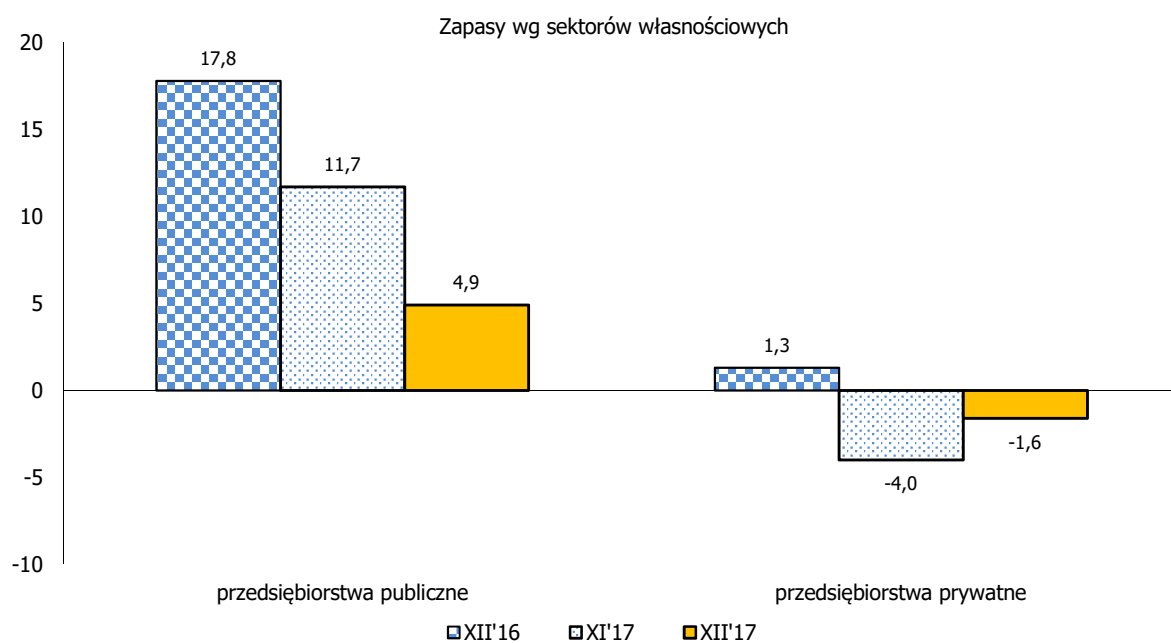

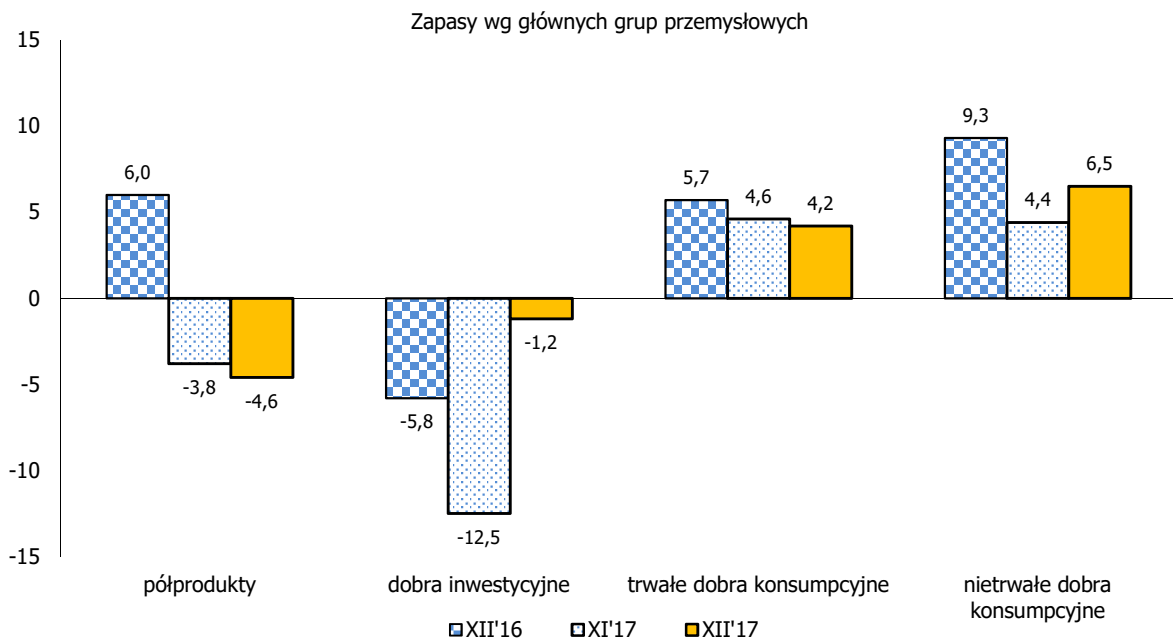
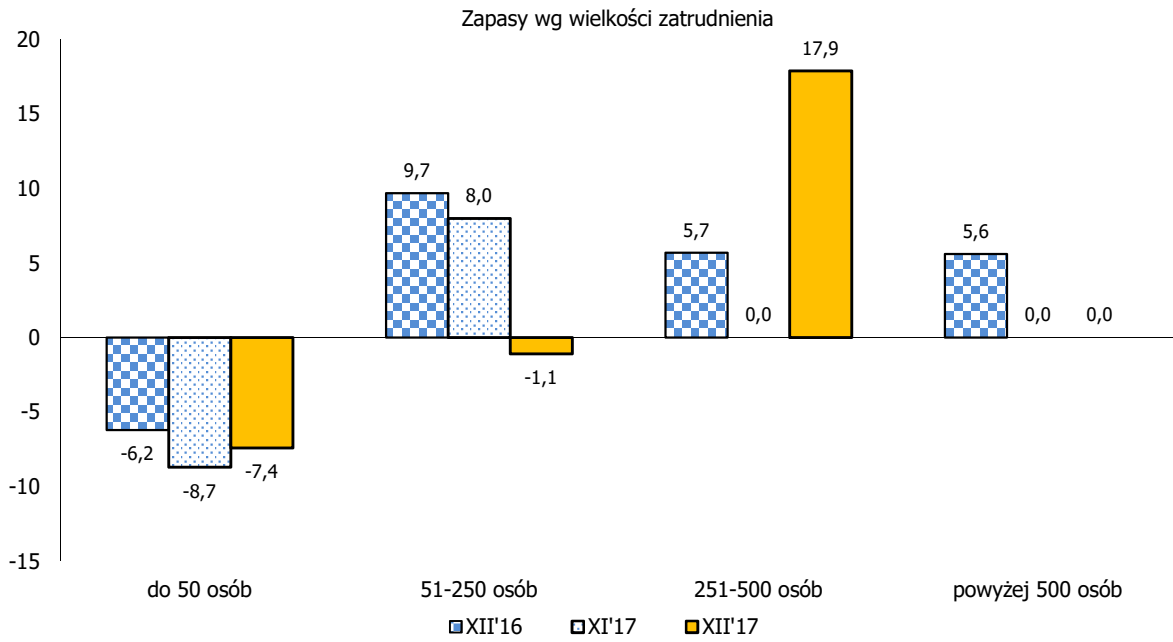

4) Zapasy

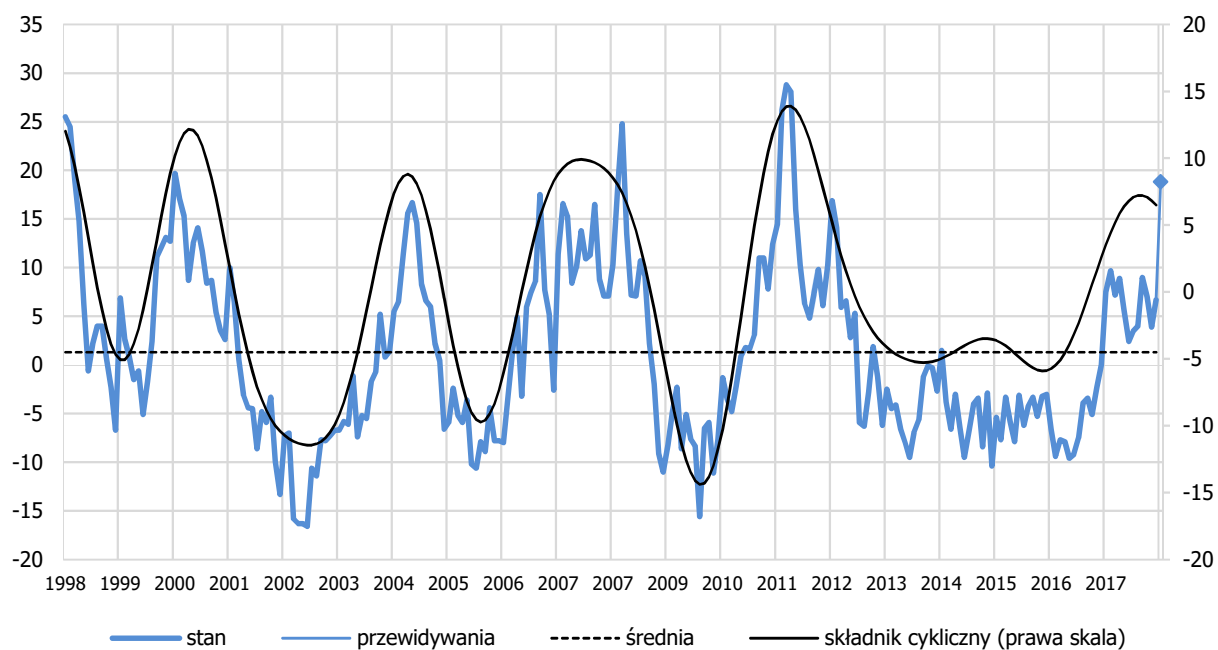

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	17,6	12,1	12,6	12,6	15,7	12,8
brak zmiany	68,2	72,7	72,9	72,6	67,4	74,9
spadek	14,2	15,2	14,5	14,8	16,9	12,2
saldo (1.-3.)	3,4	-3,1	-1,9	-2,2	-1,2	0,6

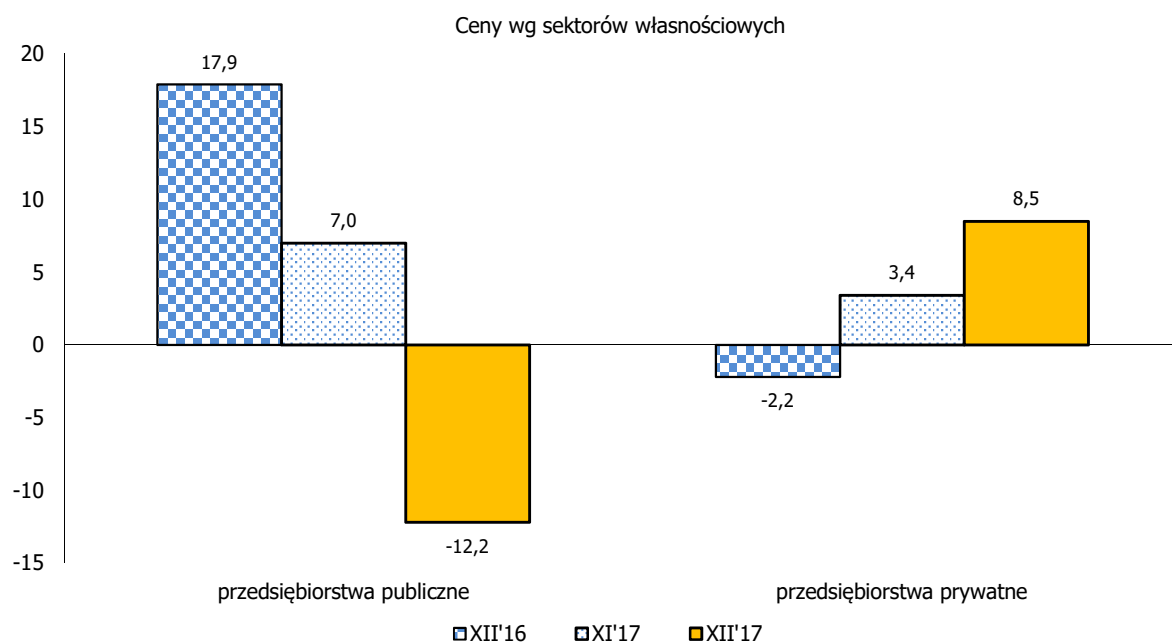

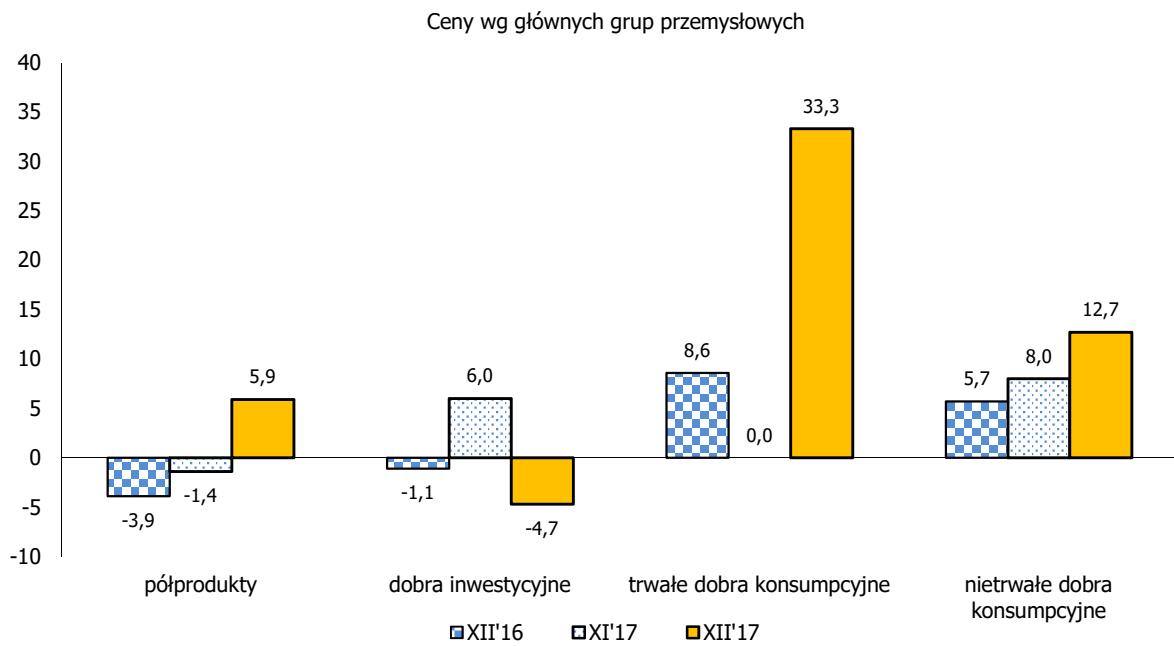
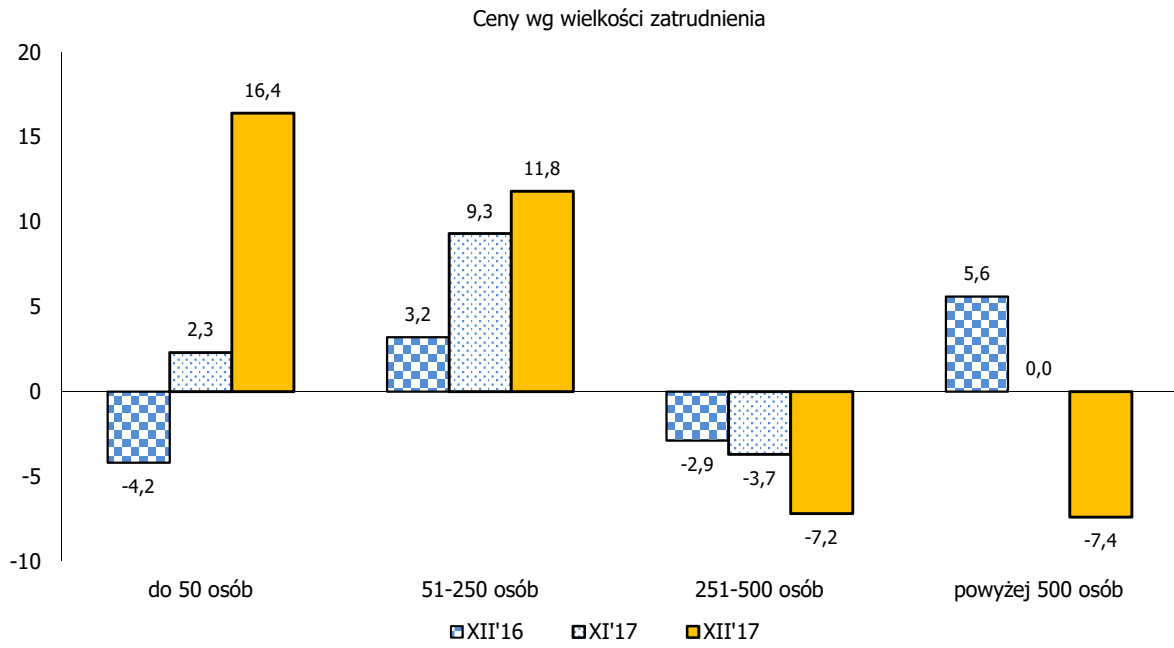

5) Ceny

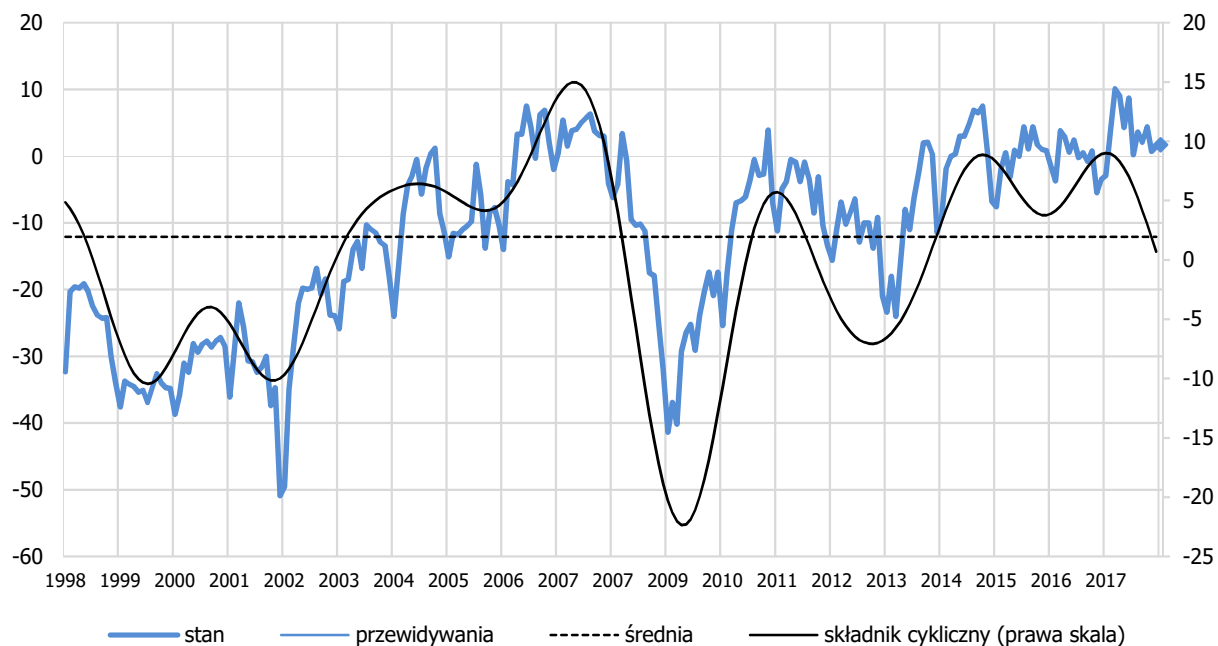

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	10,1	16,4	14,9	12,6	14,3	25,1
brak zmiany	79,9	76,2	77,2	78,6	78,2	68,6
spadek	10,1	7,4	7,9	8,7	7,6	6,3
saldo (1.-3.)	0,0	9,0	7,0	3,9	6,7	18,8

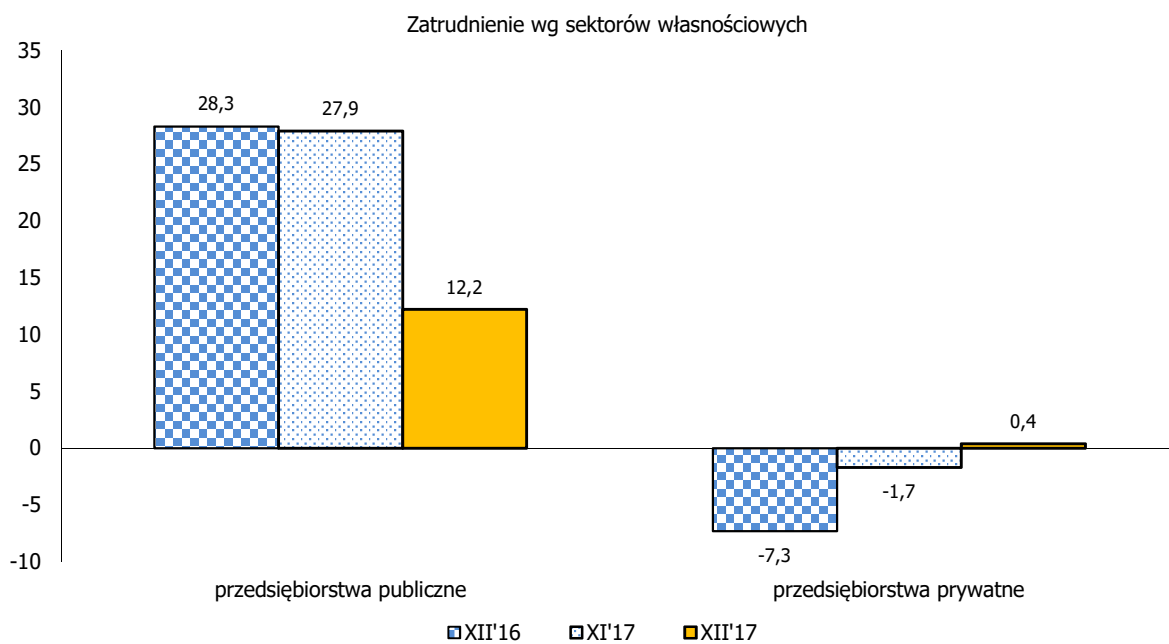

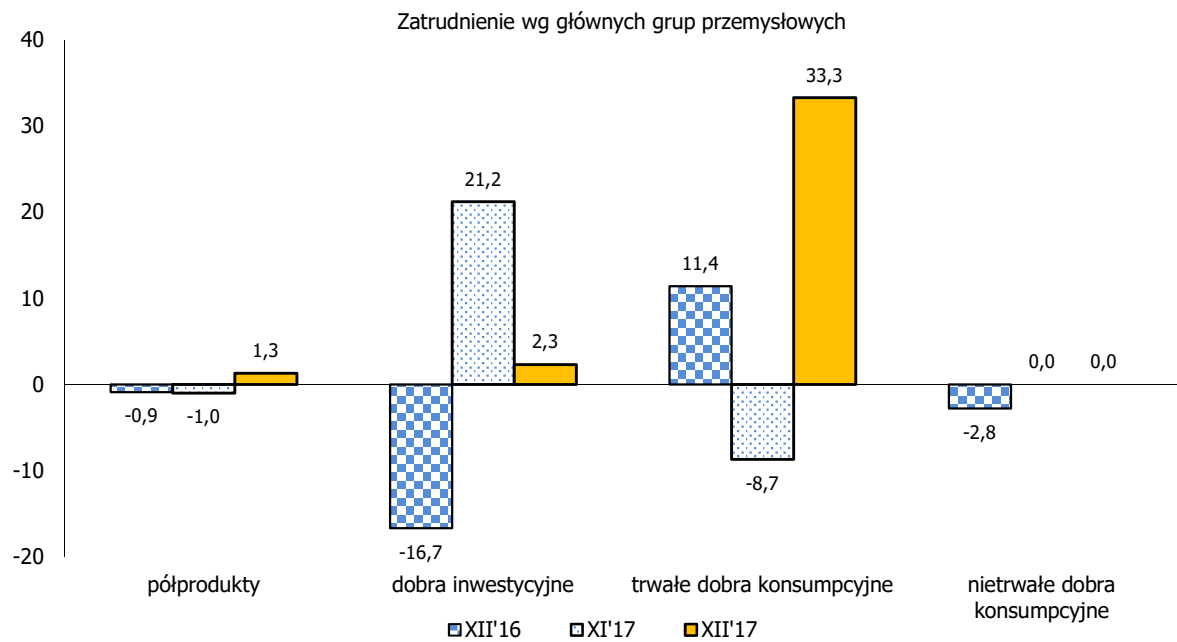
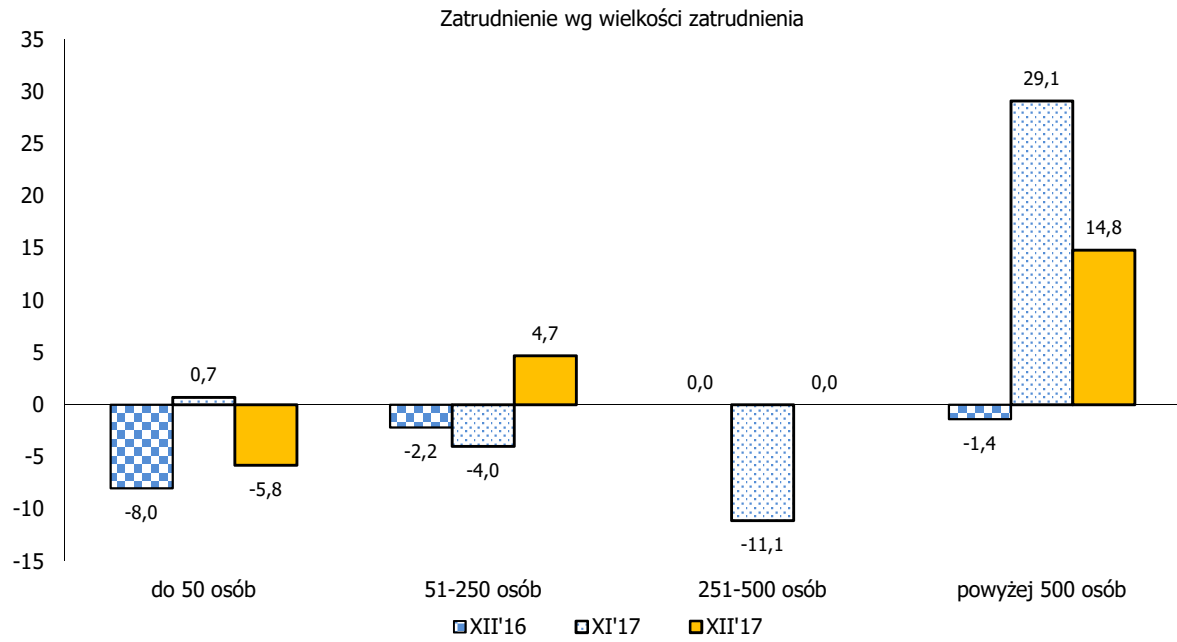

6) Zatrudnienie

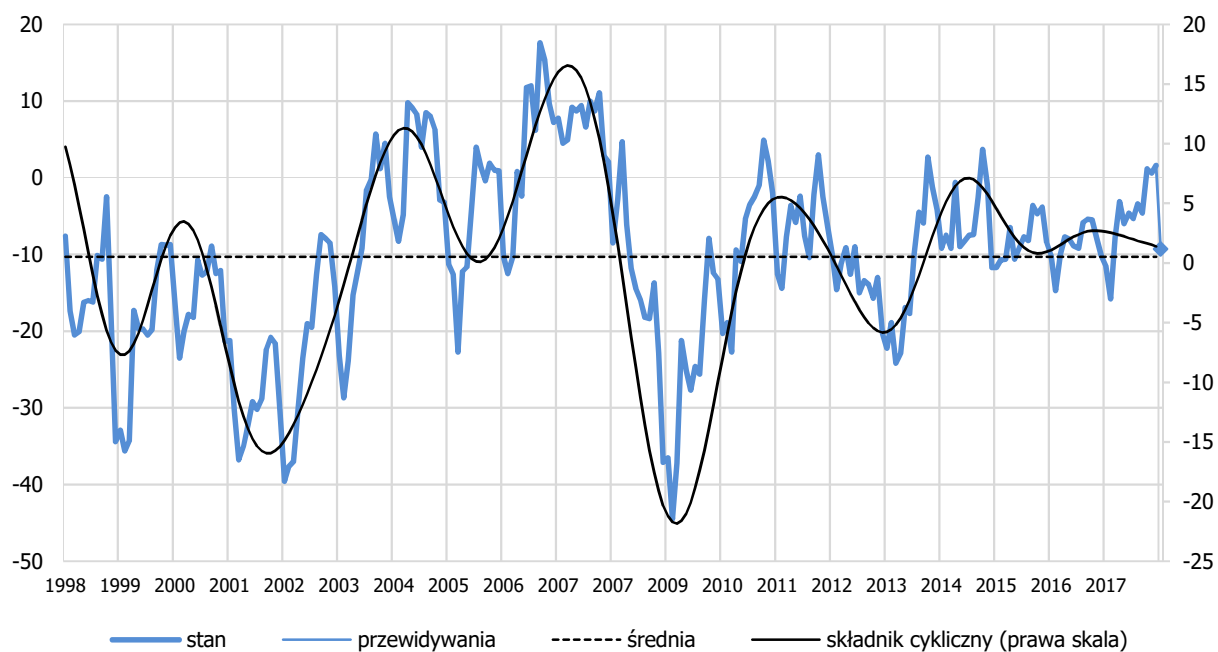

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
wzrost	12,8	17,0	15,3	14,8	15,3	16,0
brak zmiany	70,9	68,1	73,8	71,1	70,8	69,7
spadek	16,3	14,9	10,9	14,1	13,9	14,3
saldo (1.-3.)	-3,5	2,1	4,4	0,7	1,4	1,7

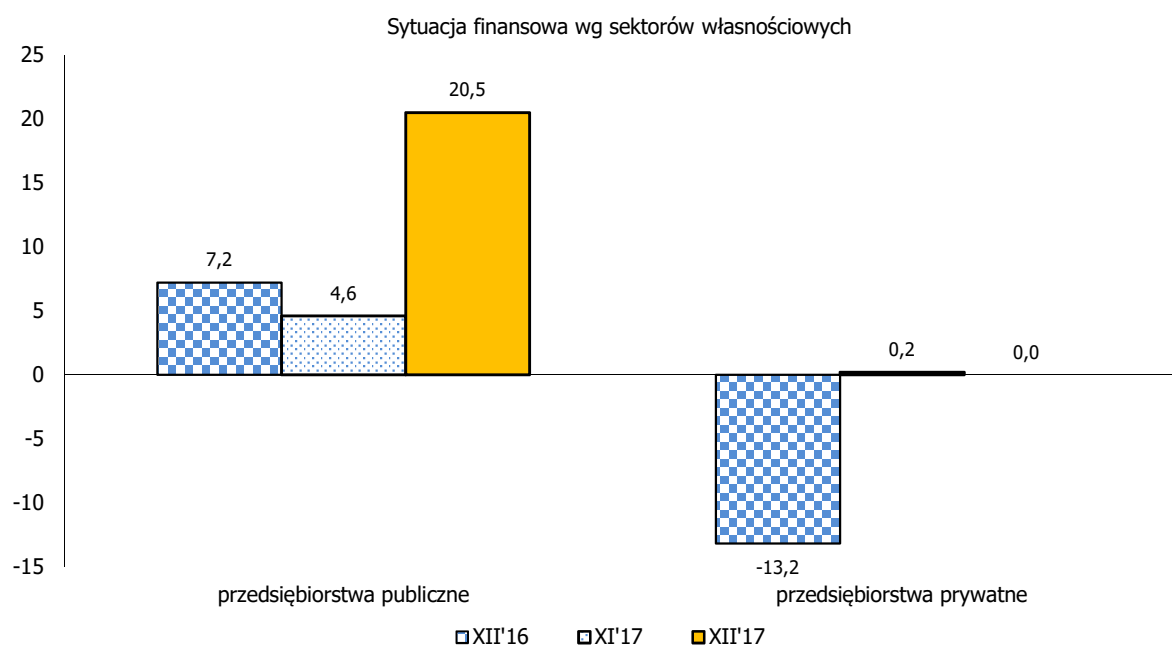

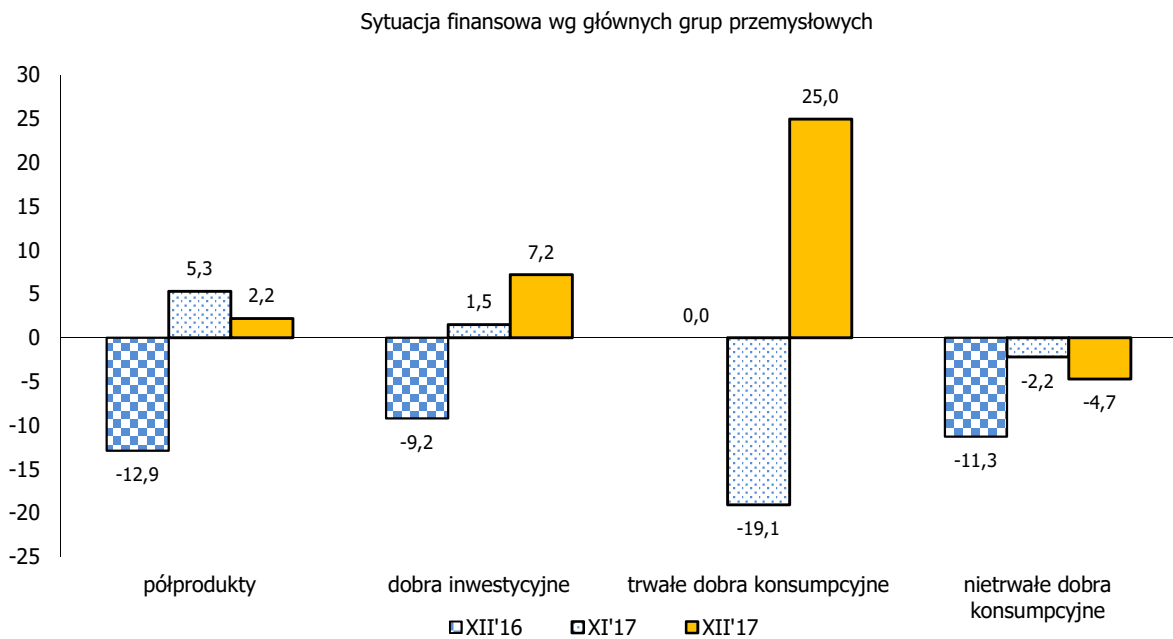
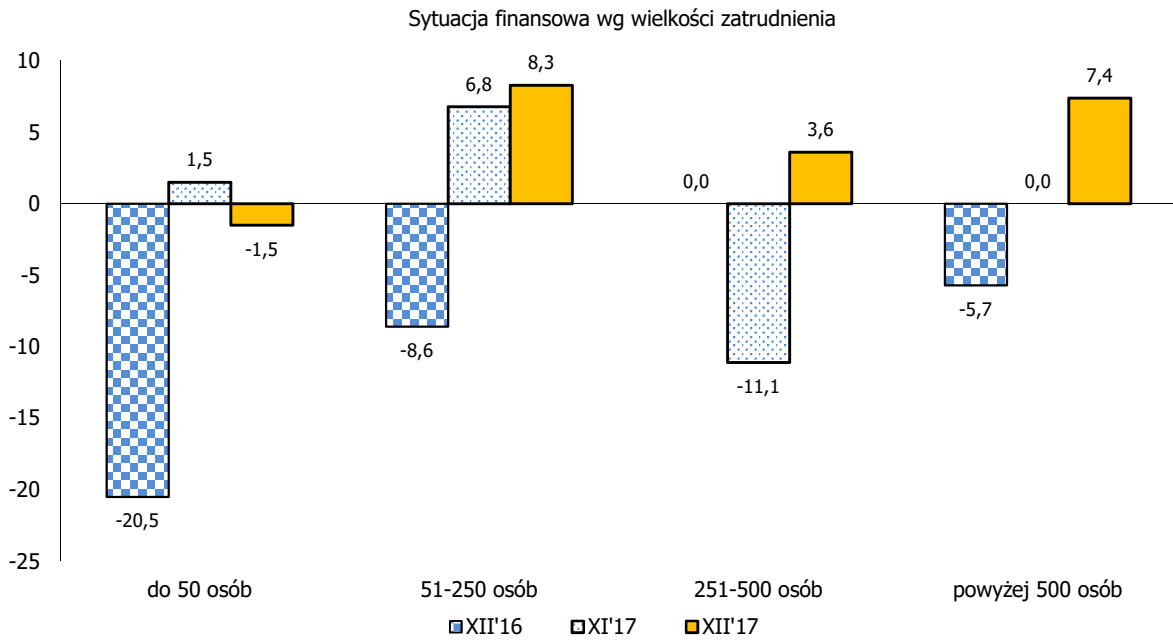

7) Sytuacja finansowa

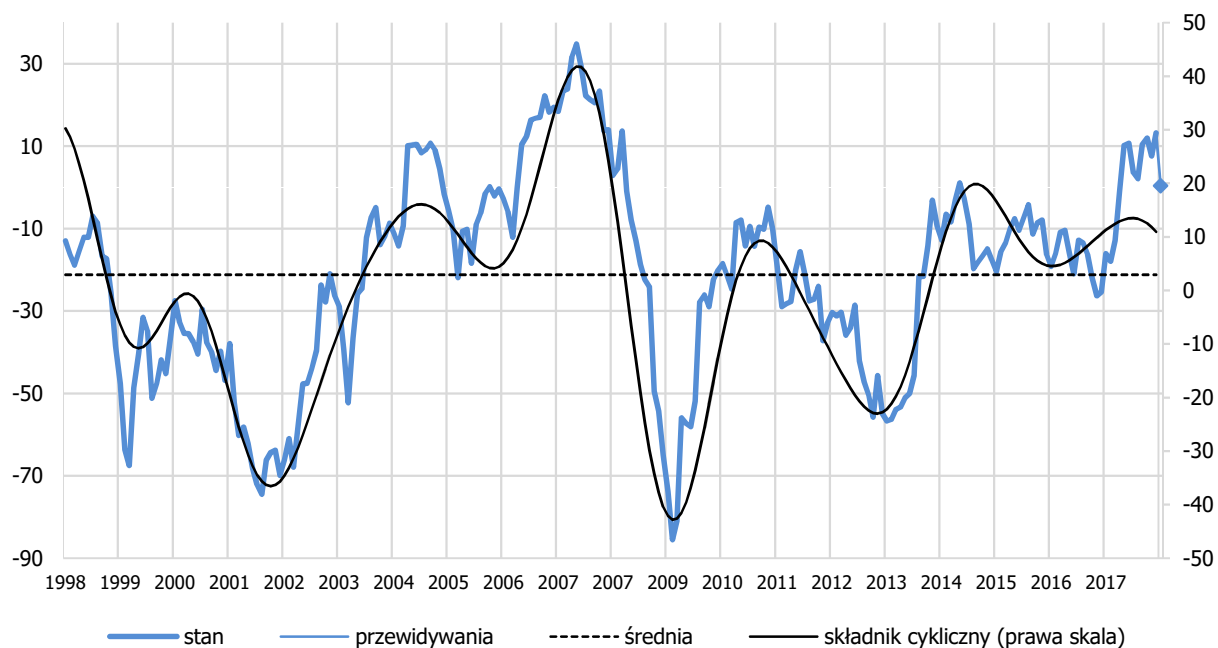

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
poprawa	14,6	13,4	16,7	15,5	17,6	12,5
brak zmiany	60,6	68,6	67,8	69,6	66,4	65,7
pogorszenie	24,8	18,0	15,5	14,9	16,0	21,8
saldo (1.-3.)	-10,2	-4,6	1,2	0,6	1,6	-9,3

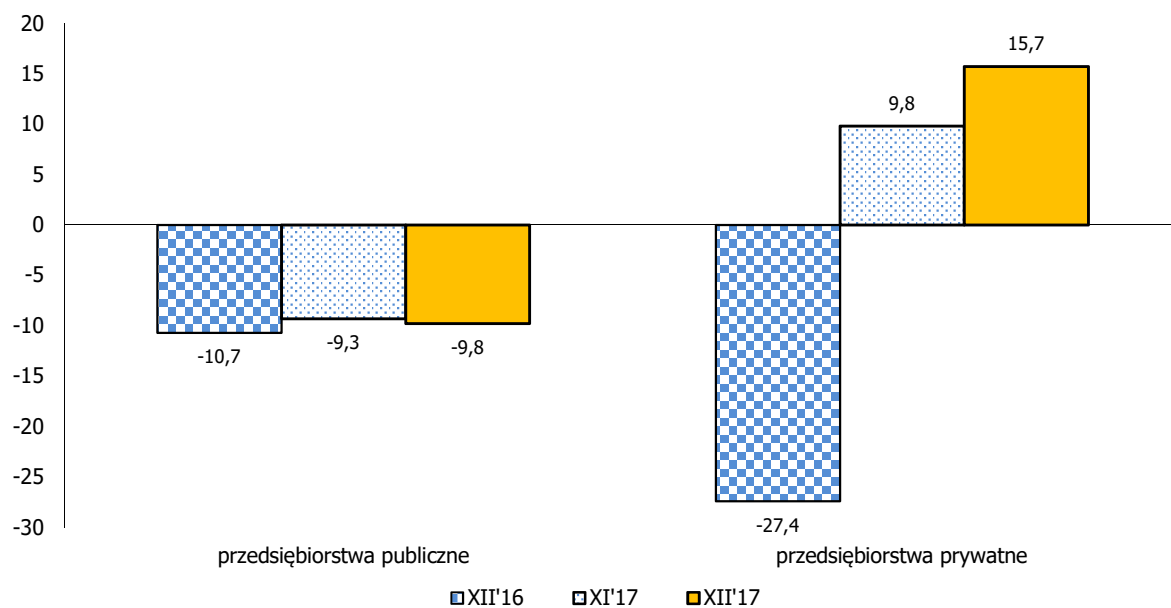

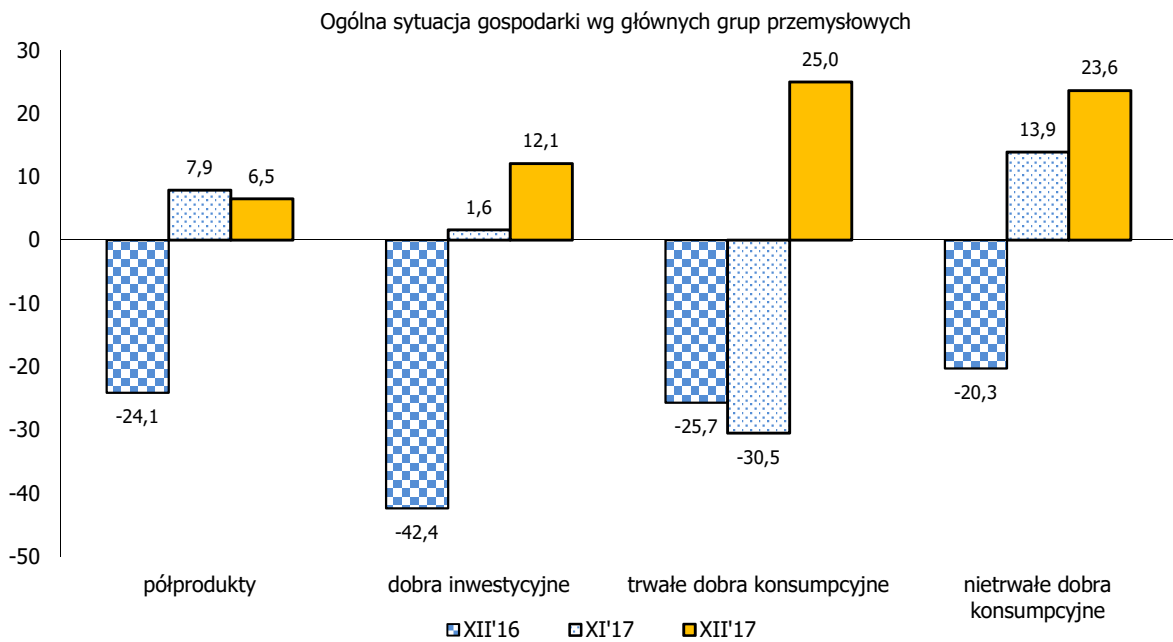
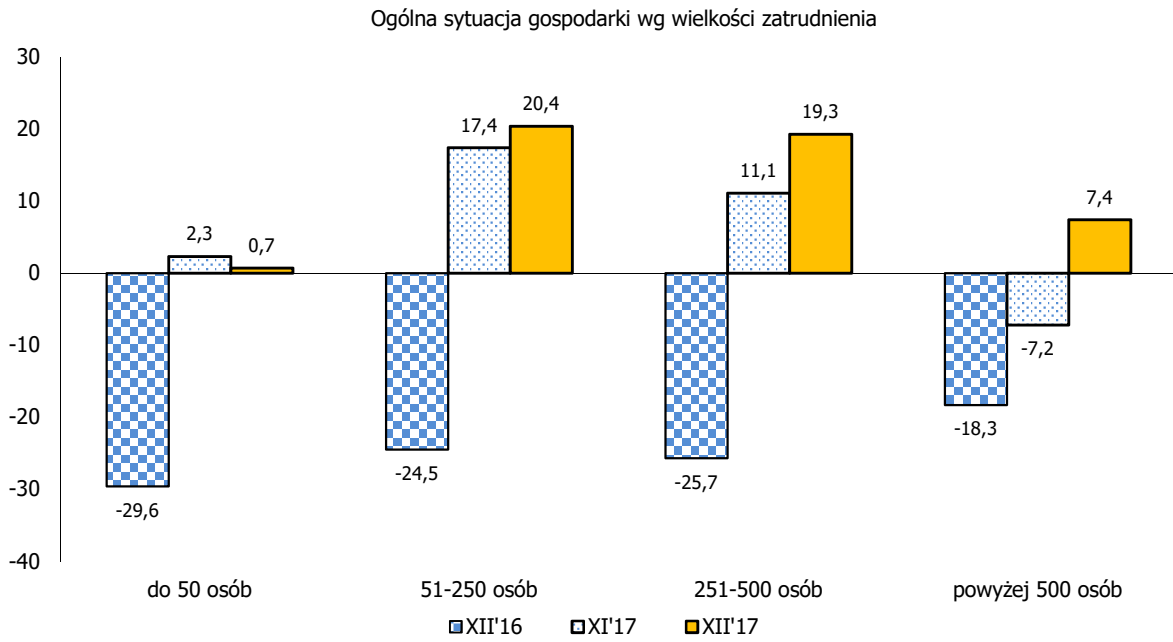
8) Ogólna sytuacja gospodarki

	XII'16	IX'17	X'17	XI'17	XII'17	przewidywania
poprawa	9,7	24,0	23,3	22,1	24,7	19,8
brak zmiany	55,2	62,4	65,4	63,4	63,7	60,8
pogorszenie	35,1	13,6	11,3	14,5	11,5	19,4
saldo (1.-3.)	-25,4	10,4	12,0	7,6	13,2	0,4

Ogólna sytuacja gospodarki wg sektorów własnościowych

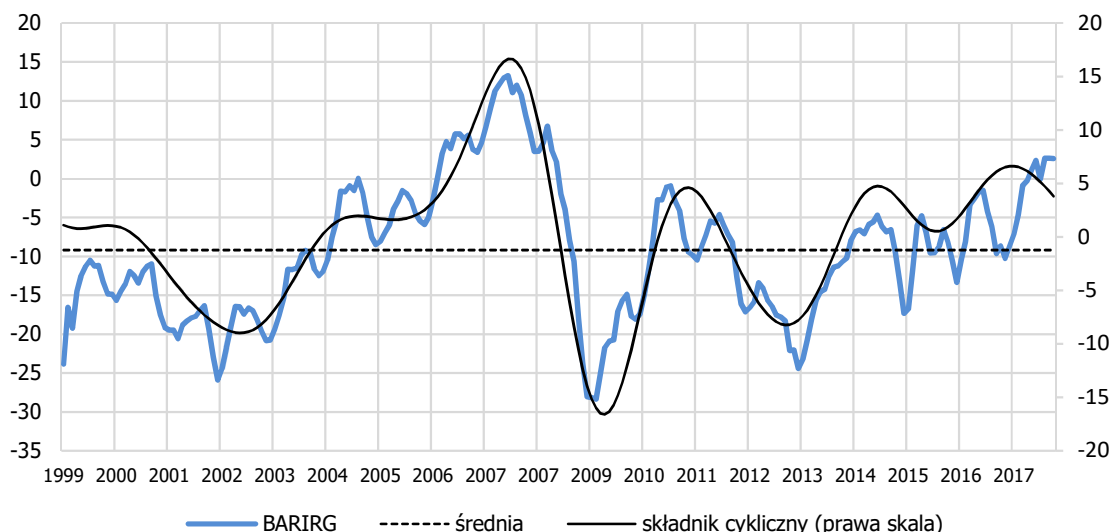

III. SUMMARY

In December 2017 the industrial confidence indicator (ICIRIED) declined by 2.1 pts to 0.7 pts. It is 10.0 pts up from the respective last year figure. The results of the December survey are typical for this time of a year. The decrease of the indicator and the main balances (production, total and export orders) were effected by negative seasonal factors. The fall was reported by private and public firms. Despite the fact, manufacturers are optimistic about their future business prospects. They expect their firms to improve business performance in the coming months, notwithstanding the unfavorable general economy outlook.

IV. KONIUNKTURA W PRZEMYSŁE PRZETWÓRCZYM W 2017 ROKU

Rok 2017 był dla polskiej gospodarki rokiem lepszej (niż w 2016 r.), choć w dalszym ciągu bardzo zmiennej koniunktury. Na poniższym rysunku przedstawiony został przebieg barometru IRG SGH (BARIRG), opisującego koniunkturę w całej gospodarce. Zmienność koniunktury przejawiała się przede wszystkim odstępstwem od dotychczas utrwalonego rytmu zmian sezonowych w poszczególnych sektorach gospodarki. Najsilniejsze oznaki ożywienia koniunktury odnotowano w pierwszym półroczu. Widoczne są one w dynamicznym wzroście surowych wartości barometru. Największy wzrost wartości barometru, o 7,7 pkt, odnotowano w I kwartale. W drugiej połowie roku ta dynamika wygasła. W III kwartale wzrost wartości barometru wyniósł zaledwie 0,3 pkt. W sumie w okresie październik 2016 r. – październik 2017 r. wartość barometru zwiększyła się o 11,3 pkt. Wzrost surowych wartości barometru nie wpłynął jednak na zmianę przebiegu składnika cyklicznego, który przez cały rok wykazywał tendencję spadkową. Nie nastąpiła także zmiana długookresowej średniej, utrzymującej się na poziomie -9,2 pkt. Te zmiany są skutkiem nietypowych reakcji sektorów produkcyjnych. Ich skutkiem jest osłabienie się wpływu przemysłu przetwórczego na zmiany wartości barometru BARIRG. Duży wpływ na zmiany koniunktury w ciągu roku miały czynniki przypadkowe, w tym napięcia polityczne, zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne.

Barometr IRG SGH w latach 1999-2017

W skali całego roku koniunktura w przemyśle przetwórczym poprawiła się, ale podobnie jak zmiany w całej gospodarce, cechowała ją nietypowa zmienność. Tak jak w roku poprzednim, zamiast systematycznej, oczekiwanej z miesiąca na miesiąc poprawy koniunktury, mieliśmy do czynienia z naprzemiennymi wzrostami i spadkami wartości wskaźnika koniunktury w przemyśle przetwórczym (IRGIND), trudnymi do wyjaśnienia za pomocą narzędzi tradycyjnie stosowanych w analizie koniunktury gospodarczej. Zmiany te widoczne są na rysunku pokazującym przebieg wartości wskaźnika IRGIND (s. 7).

Wzrosty surowych wartości wskaźnika miały miejsce już od początku roku. W kolejnych miesiącach I kwartału wynosiły one odpowiednio: 3,0, 4,4 i 9,7 pkt. Zmiany w drugim kwartale były bardziej nietypowe. W kwietniu i maju miały miejsce spadki wartości wskaźnika o: 2,7 i 1,7 pkt, w czerwcu zaś niewielki wzrost, o 0,3 pkt. Kolejny, trzeci kwartał także rozpoczął się spadkiem wartości wskaźnika, i to znacznym (jak na tę porę roku), bowiem aż o 8,2 pkt. W kolejnych miesiącach III kwartału zmiany były naprzemiennie – po wzroście o 8,9 pkt w sierpniu, we wrześniu

nastąpił spadek o 1,2 pkt. Ten rytm zmian utrzymał się w IV kwartale. W październiku wartość IRGIND obniżyła się o 1,1 pkt, w listopadzie z kolei nastąpił wzrost o 0,7 pkt, zaś w grudniu ponownie spadek (o 2,1 pkt). W sumie w skali całego roku wartość wskaźnika zwiększyła się o 10,0 pkt, z poziomu -9,3 pkt w grudniu 2016 r. do 0,7 pkt w grudniu 2017 r. Spowodowało to odwrócenie się tendencji spadkowej zapoczątkowanej w 2014 r. i wykształcenie się łagodnej tendencji wzrostowej, słabnącej w IV kwartale.

Kolejność tych zmian wskazuje z jednej strony na pewne zagubienie się przedsiębiorstw, zmieniających swoje opinie pod wpływem czynników przypadkowych, a zarazem ich gotowość do zwiększania aktywności produkcyjnej. Najbardziej wymownym przykładem takiej gotowości jest nieodnotowany nigdy wcześniej w badaniach IRG SGH wzrost wartości wskaźnika koniunktury w listopadzie.

Utrwały się natomiast różnice w opiniach przedsiębiorstw prywatnych i publicznych. Narastały one w kolejnych miesiącach. Na początku roku zarówno przedsiębiorstwa prywatne jak i publiczne informowały o poprawie koniunktury, choć w ocenie firm publicznych była ona znacznie większa. Największe rozbieżności dotyczące kierunku i wielkości zmian koniunktury miały miejsce w II i III kwartałach. Oceny sytuacji bieżącej, dokonywane przez przedsiębiorstwa publiczne, cechował większy optymizm. Tak jak w roku 2016 amplituda zmian wartości wskaźnika koniunktury obliczanego dla sektora publicznego była zdecydowanie większa niż dla prywatnego. Opisywane różnice dotyczą zarówno wskaźnika koniunktury jak i poszczególnych sald bilansowych.

Saldo odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyło swoją wartość w skali roku o 10,5 pkt, z poziomu -8,5 pkt w grudniu 2016 r. do poziomu 2,0 w grudniu 2017 r. Największe wzrosty wartości salda odnotowano na przełomie I i II kwartału oraz na początku IV kwartału. W tych też okresach wartości salda były najwyższe. Spadki wartości salda miały miejsce na początku III kwartału i wówczas przyjmowało ono wartości ujemne. Zmiany te doprowadziły do odwrócenia się tendencji spadkowej w przebiegu czynnika cyklicznego. W ciągu roku jego wartości stopniowo zwiększały się.

Podobne zmiany odnotowano dla zamówień. Wzrost wartości salda w ciągu roku wyniósł również 10,5 pkt, z poziomu -14,0 w grudniu 2016 r. do -3,5 pkt w grudniu 2017 r. Największe przyrosty wartości salda miały miejsce w I kwartale. Przez większość roku saldo przyjmowało jednak wartości ujemne. Wzrost wartości salda odwrócił tendencję spadkową w przebiegu czynnika cyklicznego. Nieco inaczej natomiast przebiegały zmiany zamówień eksportowych. Przede wszystkim saldo przez cały rok przyjmowało wartości ujemne. Po dużych wzrostach w pierwszym kwartale w drugim nastąpiły spadki wartości salda, nasilające się w trzecim kwartale. Dopiero w końcu roku ponownie zanotowano wzrosty. W skali całego roku wartość salda zwiększyła się o 6,5 pkt, z poziomu -16,0 pkt do -9,5 pkt. Zmiany te zahamowały tendencję spadkową w przebiegu składnika cyklicznego.

Zmiany zapasów były niewielkie. W ciągu roku wartość salda zmniejszyła się o 4,6 pkt, z poziomu 3,4 pkt w grudniu 2016 r. do wysokości -1,2 pkt w grudniu 2017 r. W kolejnych miesiącach miały miejsce na przemian spadki i wzrosty wartości salda. W połowie roku nastąpiło odwrócenie się tendencji spadkowej w przebiegu składnika cyklicznego.

Saldo odpowiedzi na pytanie o ceny produkowanych wyrobów zwiększyło w ciągu roku swoją wartość o 0,7 pkt. Podobnie jak w przypadku pozostałych sald, z miesiąca na miesiąc naprzemiennie rosły i spadały wartości salda. Pomimo rocznego wzrostu wartości salda w przebiegu czynnika cyklicznego utrzymuje się tendencja spadkowa.

Także saldo zatrudnienia zwiększyło swoją wartość w ciągu roku. Wzrost wyniósł 4,9 pkt, z poziomu -3,5 pkt w grudniu 2016 r. do 1,4 pkt w grudniu 2017 r. Największe przyrosty wartości salda miały miejsce w I kwartale. W przebiegu składnika cyklicznego widoczna jest silna tendencja spadkowa.

Saldo odpowiedzi na pytanie o sytuację finansową przedsiębiorstw przez pierwsze trzy kwartały przyjmowało wartości ujemne. W IV kwartale wartości salda były dodatnie. W ciągu całego roku wartość salda wzrosła o 11,8 pkt, z poziomu -10,2 pkt w grudniu 2016 r. do 1,6 pkt w grudniu 2017 r. Ten przyrost, choć znaczny, nie przyczynił się do odwrócenia tendencji spadkowej w przebiegu składnika cyklicznego, znacznie ją jednak złagodził.

Wartość salda dotyczącego ogólnej sytuacji gospodarki polskiej zwiększyła się w ciągu roku o 38,6 pkt, z poziomu -25,4 pkt do 13,2 pkt. Wzrosty miały miejsce w II i IV kwartałach. W połowie roku pojawiła się tendencja spadkowa w przebiegu składnika cyklicznego.

Poprawę koniunktury odczuli także eksporterzy. W ciągu roku wartość salda wzrosła o 11,2 pkt. Największy przyrost wartości salda odnotowano w I kwartale. W pozostałych okresach wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zmieniały się nieznacznie. W przebiegu składnika cyklicznego widoczne jest zahamowanie tendencji spadkowej. Pogorszyły się natomiast opinie przedsiębiorstw o konkurencyjności ich towarów na rynkach zagranicznych. Saldo zmniejszyło swoją wartość w skali roku o 3,1 pkt. Najgłębszy spadek miał miejsce w I kwartale. W kolejnych wartości salda rosła, co zmniejszyło skalę rocznego spadku i zahamowało tendencję spadkową w przebiegu składnika cyklicznego. Z kolei wartość salda odpowiedzi na pytanie o konkurencyjność towarów zagranicznych na rynku krajowym zmieniała się w taki sposób, że zmiany w kolejnych kwartałach wzajemnie się znosiły, a w konsekwencji roczny przyrost wyniósł 0,0 pkt. W przebiegu składnika cyklicznego utrzymuje się tendencja wzrostowa. Mimo to, zdaniem ankietowanych, korzyści z produkcji na eksport w porównaniu z produkcją na rynek krajowy wzrosły – w ciągu roku wartość salda zwiększyła się o 2,2 pkt. Nie zatrzymało to jednak tendencji spadkowej w przebiegu składnika cyklicznego.

Wzrósł przeciętny koszt produkcji, szczególnie silnie w I kwartale. W II kwartale wartość salda się obniżyła, lecz później, już do końca roku zwiększała się. W IV kwartale była o 9,6 pkt wyższa niż rok wcześniej.

Poprawie koniunktury towarzyszył wzrost stopnia wykorzystania mocy produkcyjnych, z poziomu 73,5% w IV kwartale 2016 r. do poziomu 75,7% w IV kwartale 2017 r.

W ciągu roku zmniejszyła się uciążliwość głównych barier działalności gospodarczej. Zmiany w kolejnych okresach roku były jednak zróżnicowane. Nie zmieniła się natomiast kolejność, w jakiej bariery są wymieniane. Do najsilniej odczuwanych przez przedsiębiorców od wielu lat należą bariery: popytowa, podatkowa i prawna. Narastają problemy ze znalezieniem wykwalifikowanej siły roboczej. W końcu roku 2017 dotyczyły one 36,9% badanych przedsiębiorstw.

Nakłady inwestycyjne w pierwszym półroczu zmniejszyły się, natomiast w drugim odnotowano ich wzrost. Salda pytań dotyczących inwestycji przyjęły wartości dodatnie. W zamierzeniach inwestycyjnych na najbliższe sześć miesięcy przedsiębiorstwa deklarowały przede wszystkim chęć wymiany wyposażenia, mechanizację i automatyzację produkcji oraz poprawę bezpieczeństwa. Jako największe ograniczenia inwestycji przedsiębiorstwa wymieniają od wielu lat niedostateczny popyt oraz niewystarczający zysk i obawę przed zadłużeniem.

Przez cały rok utrzymywało się duże zróżnicowanie koniunktury w analizowanych przekrojach: rodzajowym, regionalnym i według wielkości przedsiębiorstwa. Najsilniej zmiany koniunktury odczuwały przedsiębiorstwa najmniejsze i największe. Wartości wskaźników koniunktury dla tych grup przedsiębiorstw zmieniały się bardziej niż dla pozostałych grup przedsiębiorstw.

Podsumowując, rok 2017 był dla przemysłu przetwórczego okresem poprawy koniunktury. Po ok. 3 latach jej stabilizacji zarysował się bardzo łagodny trend rosnący za sprawą trwającego jeden kwartał (I kwartał br.) silniejszego odbicia, po którym przemysł powrócił do wcześniejszego rytmu zmian. Na koniec 2017 r. przedsiębiorcy z optymizmem patrzyli w najbliższą przyszłość.